

PLEASURE PLAcEYS

Om njutning i en konstnärlig praktik

ASTRID-ULRIKA STENBERG

Nixxxavuori av Emilia Jansson, Riku-Pekka Kellokoski, Herman Nyby & Astrid-Ulrika Stenberg. Foto: Tom Rejström

SAMMANDRAG

DATUM: 19.3.2021

FÖRFATTARE Astrid-Ulrika Stenberg	UTBILDNINGS- ELLER MAGISTERPROGRAM Utbildningsprogrammet i skådespelarkonst på svenska		
DEN SKRIFTLIGA DELENS/AVHANDLINGENS TITEL PLEASURE PLAcEYS: Om njutning i en konstnärlig praktik	DET SKRIFTLIGA ARBETETS SIDANTAL (INKLUSIVE BILAGOR) 47 s.		
DET KONSTNÄRLIGA/ KONSTNÄRLIGT-PEDAGOGISKA ARBETETS TITEL NiXXXavuori av Emilia Jansson, Riku-Pekka Kellokoski, Herman Nyby & Astrid-Ulrika Stenberg, 3.12.2021, Teater Virus, Helsingfors. Den konstnärliga delen är en produktion av Teaterhögskolan ☒ Den konstnärliga delen är inte en produktion av Teaterhögskolan (avtal om upphovsrättigheterna har gjorts) ☐ Det finns ingen inspelning av den konstnärliga delen ☐			
Lärdomsprovet/avhandlingen får publiceras på det öppna internet så att det är fritt tillgängligt. Tillståndet är inte tidsbegränsat.	Ja ☒ Nej ☐	Sammandraget av lärdomsprovet får publiceras på det öppna internet så att det är fritt tillgängligt. Tillståndet är inte tidsbegränsat.	Ja ☒ Nej ☐
<p>I min magisteruppsats <i>PLEASURE PLAcEYS: Om njutning i en konstnärlig praktik</i> undersöker jag njutning. Vad är det och hur fungerar det i min konstnärliga praktik? Kan njutning vara en källa för information och kreativitet i en konstnärlig process?</p> <p>Jag närmar mig dessa frågor genom att undersöka hur njutning känns, vilka förnimmelser som jag kopplar till njutning och vilka olika sätt det finns att förnimma njutning. Jag närmar mig också frågan om vad njutning är och hur den fungerar i min konstnärliga praktik genom att se på den kontext njutning föds i, genom att syna och dissekera stunder då njutning uppstår och de faktorer som inverkar på njutning samt genom att granska njutningens roll i ett konstskapande i växelverkan med det samhälle vi lever i.</p> <p>Jag undersöker detta i kontakt med mitt konstnärliga lärdomsprov genom att analysera processen till och själva föreställningen av NiXXXavuori. Dels genom att examinera de stunder av njutning som uppkommit i denna process, dels genom att syna de arbetsmetoder vi använt oss av. Jag tar även stöd av en teori inom sexualforskning kring hur sexuell upphetsning fungerar och påverkar beteende, samt andra relevanta teorier för min frågeställning. Jag dyker in i texter av feministen och människorättsaktivisten Audre Lorde, kultursociologen Pascal Gielen samt feministen och njutningsaktivisten adrienne maree brown för att kunna se på lite olika ingångar i hur en njutningslek kan fungera i ett konstskapande i kontakt med vårt samhälle.</p> <p>Genom detta arbete ämnar jag få en bättre förståelse för vad njutning är, på vilket sätt det kan utnyttjas och existera i min konstnärliga praktik.</p>			

In my master's thesis *PLEASURE PLAcEYS: On pleasure in an artistic practice*, I examine pleasure. What is it and how does it function in my artistic practice? Can pleasure be a source of information and creativity in an artistic process?

I approach these questions by examining how pleasure feels, what sensations I associate with pleasure and what different ways there are to perceive pleasure. I also approach the question of what pleasure is and how it works in my artistic practice by looking at the context pleasure appears in, by looking at and dissecting moments when pleasure arises and the factors that influence pleasure, and also by examining the role of pleasure in making art in interaction with the society we live in.

I investigate this in contact with my artistic part of this thesis, by analyzing the process to and the very performance of NiXXXavuori. Partly by examining the moments of pleasure that have occurred in this process, and partly by looking at the working methods we have used. I also take support from a theory in sexual research about how sexual arousal works and affects behavior, as well as other relevant theories for my questions. I dive into texts by feminist and human rights activist Audre Lorde, cultural sociologist Pascal Gielen and feminist pleasure activist adrienne maree brown to be able to look at slightly different inputs on how a game with pleasure can work in making art in contact with our society.

Through this work, I intend to gain a better understanding of what pleasure is, in what way it can be utilized and exist in my artistic practice.

ÄMNESORD

Njutning, skådespelarkonst, scenkonst, lek, kroppen, teater, performance, skådespelararbete, njutningslek

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

---

1. INLEDNING	5
1.1. <i>Mikrofonskiftet: Bakgrund till varför jag skriver om njutning</i>	7

---

2. MANIFESTO OF PLEASIR: ETT NJUTNINGSMANIFEST	10
3. OM MAN ÄR GRAVID SER MAN BARNVAGNAR ÖVERALLT: OM SENSIVERING I NJUTNING	12
3.1. <i>Förnimmelser av njutning: Om hur njutning känns</i>	12
3.1.1. <i>Den extatiska njutningen</i>	13
3.1.2. <i>Den rofyllda njutningen</i>	14
3.1.3. <i>Den destruktiva njutningen</i>	15
3.1.4. <i>En njutning utan kropp</i>	16
3.2. <i>Problem i förnimmelsen: Diskussion</i>	17

---

4. PLEASURE PLACE: OM NJUTNINGENS BUNDENHET TILL EN SITUATION	20
4.1. <i>Den molekylära nivån av njutning</i>	20
4.1.1. <i>The body says GO: Faktorer som möjliggjort njutning</i>	22
4.1.2. <i>The body says NO: Faktorer som förhindrat njutning</i>	24
4.2. <i>The body says GONOGONO: Diskussion</i>	25

---

5. PLEASURE PLAY: POLITISKA ÖPPNINGAR AV NJUTNING I ETT KONSTSKAPANDE	29
5.1. <i>THE NEGOTIATING PLEASURE BODY: Om att återställa och härbärgera agens och integritet i njutning</i>	30
5.2. <i>NIPPLES: Om en möjlighet till expansion i njutning</i>	33
5.3. <i>PRAXXIS: Om njutningens potential att skapa och försvara informalitet, intimitet och dismeasure i konst</i>	34
5.4. <i>I CONTRADIICTMYSELFFF: Njutningens möjliga skuggsidor och där jag stöter på problem med njutning</i>	37

---

6. WHERE THE SENSE-MAKING HAPPEN: AVSLUTNING & DISKUSSION	39
---	----

Källförteckning

Appendix: NJUTNINGSLEKplats - Svenska översättningar av engelska texter i uppsatsen

TACK

Jag vill tacka Aune Kallinen för din handledning och vägledning av mitt mjuka och sköra njutningsmonster i detta skrivande

Tack till mina eminenta med drömmare och njutare i Nixxxavuori: Herman Nyby, Emilia Jansson och Riku-Pekka Kellokoski

Tack till Elina Pirinen och Jussi Sorjanen för handledning och diskussioner runt Nixxxavuori

Tack Heli Litmanen för att jag fick gunga på scen och till Tarja Hägg för att jag fick möta masken Smelly Kid

Tack till Tom Rejström för bilder av Nixxxavuori

Tack till Anders Carlsson för stöd och utmaningar

Tack till Zakarias Hamiane för pausunderhållning krisstöd och agerande av bollplank

Tack till Madeleine Dunderlin för ett första yttre öga, språkgranskning och kommentarer

Tack till Sara Forsius för paus promenader

Tack till mina kurskamrater <3

Tack också till alla andra onämnda och anonyma inspiratörer och med njutare/ icke-njutare

1. INLEDNING

Vad är njutning och hur fungerar njutning i min konstnärliga praktik? Jag försöker förstå njutning och vad det innebär att finnas i och arbeta med njutning. Hur kan jag låta njutning vara en källa för information och kreativitet i en konstnärlig process och vad innebär det att njuta med och framför andra människor?

Jag närmar mig frågan om vad njutning är genom att undersöka hur njutning känns. Vilka kroppsliga och andra förnimmelser kopplar jag till njutning? Var och hur känns det? Vad rör sig i och händer i mig, i en stund som jag beskriver som njutningsfull? Vilka bilder och fantasier uppstår i mig när jag njuter? Vilka bilder och fantasier använder jag mig av i hur jag beskriver förnimmelsen av njutning? Jag försöker bli bekant med och verbalisera hur njutning känns i mig och vilka olika sätt det kanske finns att njuta på. Jag närmar mig också frågan om vad njutning är och hur den fungerar i min konstnärliga praktik genom att se på den kontext njutning föds i. Dels genom att dissekera och rannsaka de stunder som njutning uppstår i och vilka faktorer som påverkar njutning. Dels genom att försöka förstå njutning i en bredare kontext, vilken roll njutning kan ha i konstskapande i kontakt med det samhälle jag lever i.

Min utforskning av njutning sker i kontakt med processen med föreställningen Nixxxavuori, även om detta arbete också omfattat att känna av njutning i andra aspekter av mitt liv. Men för den här uppsatsen väljer jag att fokusera på den information, och de frågor som väckts kring njutning, i samband med utvecklingen till och under föreställningarna av Nixxxavuori. Jag har under den processen skrivit arbetsdagbok och använder det som material för att kunna sammanfatta och förstå hur njutning varit närvarande i vårt arbete. Vidare tar jag stöd av en teori inom sexualforskning som utgår från att en människa har två system i kroppen som reglerar sexuell upphetsning, ett gassystem och ett bromssystem, och applicerar den på njutning generellt för att bättre förstå hur kontexter och omständigheter påverkar njutning. Jag dyker också in i texter av feministen och människorättsaktivisten Audre Lorde, kultursociologen Pascal Gielen samt feministen och njutningsaktivisten adrienne maree brown (jag skriver hennes namn här med endast små bokstäver för att det är det sättet hon själv valt att skriva det) för att kunna se på lite olika ingångar i hur njutning kan fungera i ett konstskapande i kontakt med det samhälle vi lever i. Med detta sagt hoppas jag att mitt arbete med njutning hjälper mig att få en bättre förståelse för vad njutning är, på vilket sätt det kan utnyttjas och existera i min konstnärliga praktik.

Jag är inte ensam om att fråga mig vad njutning är och en lång rad av filosofer har försökt definiera och förstå njutning. Jag kommer inte att gå alltför djupt in i dessa och kommer inte nämna alla de diskurser kring njutning som finns, men ser också att det är nämnvärt att njutning inte är ett lätt definierat fenomen och att det inte råder konsensus kring vad njutning är. Njutning har beskrivits som en motpol till smärta, som något som motiverar oss i vårt beteende genom att vilja söka efter upplevelser som ger oss njutning och undvika smärta. Lite förenklat, definierar till exempel Platon njutning som en lindring från smärta eller plåga, att njutning återställer ett tillstånd av jämvikt i kroppen (Schuster 2016, 101). Aristoteles däremot jämför inte njutning med att undgå ett lidande, utan beskriver det som en uppblomstring av livet; istället för att grunda det i brist och disharmoni, ser han det som ett överflöd av vital energi (Schuster 2016, 102). Det finns frågor om njutning i sig kan klassas som en känsla, eller om njutning är en kategorisering som sätts på en känsla eller ett skeende. Många teorier rör vid njutning som något positivt, som en positiv inställning till det som sker, som en känsla av välbehag och välbefinnande. Andra, speciellt inom den psykoanalytiska traditionen öppnar upp till njutning som inte enbart en positiv och njutningsfull upplevelse, utan även turbulent och smärtsam (Schuster 2016, 106–107).

Vad som möter mig nu är att dela med mig av hur mitt landskap av njutning och icke-njutning sett ut, vilka spår det har lett in mig på, vilka frågor det väckt. Fast jag vill undvika att skriva allt för mycket om själva skrivandet, för att undgå att hamna i en rundgång som varken gynnar mig eller de som läser detta, är det också omöjligt att helt separera mitt skrivande från min djupdykning i njutning. Under den här processen förhandlar jag ständigt utrymme för mig att se skrivandet som en del av min artistiska praktik och därför också som en del av mina frågor kring njutning. Den här uppsatsen ställer redan vissa krav och därför undrar jag hur jag kan leka med njutning och lustfylldhet i det. Kan jag förhandla om det område jag givits i det här formatet, kan jag förhandla med gränserna? Kan mitt skrivande informera mig i hur jag navigerar mig i njutning och i lust? På några ställen i texten som följer finns det inflikningar och rubriker, men även ett helt njutningsmanifest, på engelska. Under den här processen har en lek med språk fått stå för en lek med njutning i mitt skrivande. Dels genom att använda mig av en skrivpersona, ett möjligt alter ego, som skriver på engelska och som inte innehar samma ängslighet som jag själv bor i. Men också genom att tillåta mig inslag av ett mer poetiskt uttryck. För att hedra denna lek och den njutning som funnits i den, har jag valt att bibehålla de originella texterna och hoppas att dessa kan tillföra nyanser i mitt arbete, även för läsaren. Jag vill också uppmuntra dig som läsare att se dessa inslag som en möjlighet för pauser, för att andas och långsamt sitta i ett textflöde som annars på ett virvlande rätt så obarmhärtigt rör sig framåt. Jag har valt att sätta

njutningsmanifestet först i texten, för att jag ser att det rör och nuddar vid många av de frågor som senare behandlas i texten. Med det sagt har jag valt att bifoga en bilaga med svenska översättningar av de engelska partierna i texten. Den bilagan kan också i sin helhet ses som poesi, om man så vill.

Jag kommer först att öppna upp hur det kommit sig att jag börjat fundera kring njutning, varför jag skriver om just det här, för att sedan påbörja min utforskning i hur njutning känns och vilka förnimmelser jag kopplar till njutning av olika slag. Efter att ha dykt in i förnimmelser av njutning kommer jag att se på hur dessa förnimmelser uppstår i kontakt med den kontext och omständigheter som njutningen finns i. Sedan kommer jag att gå in på möjligheter som njutning kan ha i ett konstskapande i kontakt med en bredare kontext. Slutligen ämnar jag diskutera och försöka förstå vad allt detta arbete lett fram till, vilka eventuella svar som uppkommit och vilka frågor som uppstått.

1.1. Mikrofonskiftet: Bakgrund till varför jag skriver om njutning

Den här uppsatsen är både min

Njutnings möjliggörare

Och min njutnings bromskloss

Den matar, öppnar nya utrymmen

Sträcker fram skedar

Med möjligheter till sensitivitet

Till kontaktytor till

Den ramar in försöker definiera

Försöker sätta ord på

Den gör njutningen till inte

Bara min

Utan nånting att delas

Med andra

Och med det kommer

Det farliga i att jag ska känna att det

Inte längre är mitt

Utan någon annans

Upp till bevis

Upp för granskning

Synas

Bli sedd i min
Ofullständiga
Njutning

Edit/kommentar: men är det inte just det jag vill, att se min njutning i KONTAKT med andra. Inte som en ensam ö, utan i ett kaotiskt samverkans nät.” (Arbetsdagbok 9.10.2020 Astrid Stenberg, Helsingfors.)

Jag skulle lika bra kunna skriva den här uppsatsen om prestationsångest, om allt det smärtsamma, turbulenta och skrämmande som kommer med att stå inför andra. Att vara handlingsförlamad i möte med en uppgift, en publik, mig själv. Men jag har gjort ett medvetet val att inte göra det. Att skriva om prestationsångest känns som ett problem som måste ’lösas’. Och ett håll att tappa bort sig i. Istället väljer jag ett annat håll. Istället väljer jag att göra mig sensitiv inför de stunder där njutning uppstår.

Den här bilden har jag haft med mig ett tag: prestationsångest talar med mig i VERSALER. Den använder u!rops!ecken och **bold**. Njutningen i mig talar i litet luddigare bokstäver, kanske med en mindre font, kanske i *kursiv* (luddighet är svårt att hitta en motsvarighet i Word programmet). Jag har en mikrofon som kan riktas och just nu väljer jag att rikta om den mot det luddiga, jag låter prestationsångesten skrika på men amplifierar någonting annat.

Bilden hjälper mig att inte se på prestationsångest som någonting jag måste komma ifrån eller bli av med. Den får mig att se på njutning som någonting som jag inte måste leta efter och hitta, utan någonting som alltid funnits där. Någonting att bli sensitiv i. Jag vill ändå vara tydlig med att min vilja att utforska njutning börjar från en upplevelse av att utrymmet framför en publik och i kontakt med en uppgift är skrämmande, och att det förundrar mig och får mig att vilja bena ut hur jag kan finnas i det som är skrämmande.

När jag ser tillbaka på mina år på Teaterhögskolan är jag inte heller överraskad att jag hamnat just här. Dels på grund av den ångestproblematik jag beskrivit ovan, men också på grund av de människor jag jobbat med och inspirerats av. Mitt första konstnärliga arbete under det första året i kursen eget arbete behandlade turbulensen i att vara sedd av en publik, längtan efter det men också en vilja att mejsla ut ett utrymme framför andra som känns okej för mig att finnas i. I min kandidatuppsats skrev jag om blicken och vad det betyder att finnas i den. Att jag nu valt att utforska och befinna mig i njutning är en förlängning och fortsättning på den uppsatsen. Även föreställningen

BLANCHE, som jag gjorde under våren 2019 tillsammans med Emilia Jansson, Herman Nyby och Riku-Pekka Kellokoski, agerade som en språngbräda till att jag överhuvudtaget har landat på att vilja gräva i njutning. Någonstans i vår process med BLANCHE, blev titeln av pjäsen vi arbetade med Linje lusta (A Streetcar Named Desire) ett frö till en arbetsmetod som kräver och kämpar för ett utrymme av njutning och lek. Jag vet inte om det var titeln som influerade oss eller vi som influerade den, men behovet att skapa ett utrymme för drömmar, lust och begär i vårt sätt att arbeta skapade en slags kontaktyta med materialet. Denna uppsats och arbetet med föreställningen Nixxxavuori står på den grund vi lade i BLANCHE, och fortsätter utforska utrymmet för lek, lust, drömmar, begär och njutning.

2. MANIFESTO OF PLEASIIR: ETT NJUTNINGSMANIFEST

För att börja denna djupdykning in i njutning vill jag inleda med att dela med mig av mitt manifest kring njutning som uppkommit i och med denna skrivprocess. Som jag nämnde tidigare ser jag att manifestet har många kontaktytor med och rör vid ingångar som jag senare tar upp.

Manifesto of Pleasiir

If I give myself permission to feel and dwell in pleasure I will wish that to others too

Make space for others to also take a dip

In pleasure land

Through pleasure I come into contact with the erotic, the perverse, the nasty and the naughty, the intimate and the nosy, the curious

I defend a place of play and sensuality, and try to make sense of a world that doesn't encourage me to do that. Which measures, calculates, values, wants me to perform, to do, to go, to achieve. I also like that world sometimes, it is not always a devil, but sometimes it makes it hard to live. I inhabit this world, and it is chaotic and turbulent and rough. With play and sensuality and sensitivity

I try to soften it, my self

In relation to myself

And others

Through pleasure I come into contact with trauma, with boundaries, with my body

Through pleasure I come into contact with

Through pleasure I come into contact with

Through pleasure I come into contact with

It is a Contact maker

I come into contact with sexuality, with what that means in my body, in other bodies

I come into contact with being able to demand stuff, want and need and desire

But I don't want to step on toes, to masturbate on others, I want to masturbate

WITH others

Therefore, I come into contact with care

With taking care

Of myself

Of others

Of the space

I play with care as pleasurable

I also come into contact with my pleasures AND WHY ARE THESE THE THINGS I GET PLEASURE FROM WHY NOT OTHERS WHO HAS THOUGHT ME THIS WHAT IS OKAY TO FEEL PLEASURE IN CONTACT WITH WHY NOT OKEY

I come into contact with

What do you get pleasure from?

Ok maybe I could too

Expansion

I come into contact with expansion

I come into contact with tactility and therefore

I come into contact with the world around me

That surrounds my skin, my eardrums, my tongue

I come into contact with pain, with loss, with shame

With projections

With fear

With the horrific and constantly hungry

I come into contact with

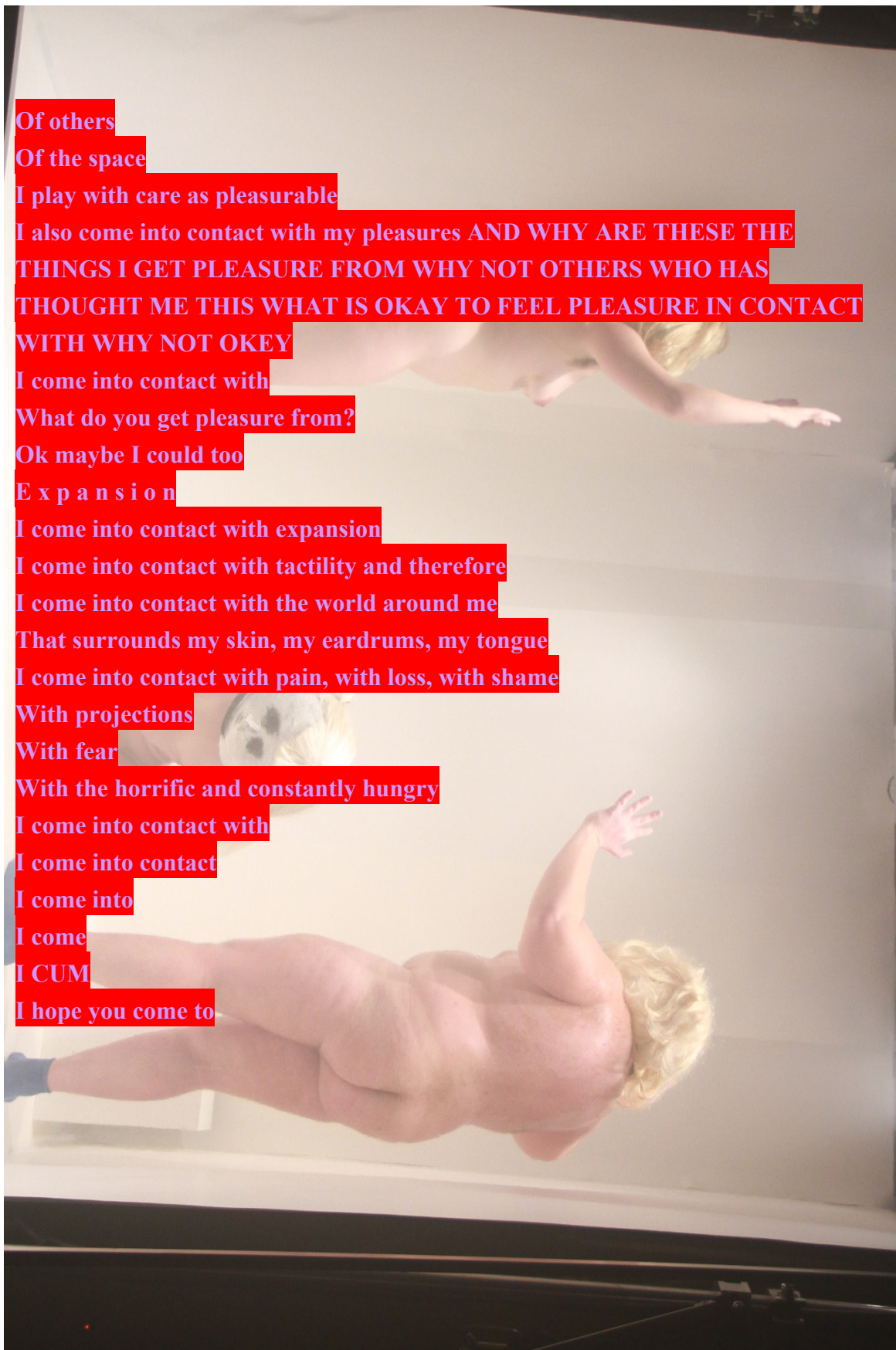
I come into contact

I come into

I come

I CUM

I hope you come to

3. OM MAN ÄR GRAVID SER MAN BARNVAGNAR ÖVERALLT: OM SENSIVERING I NJUTNING

Mitt arbete börjar med att bli sensitiv inför njutning. Jag väljer att använda ordet sensitiv, istället för känslig, för att jag ser att ordet sensitiv är syskon med det engelska ordet sensual. ‘Sensual’ både i sensuell bemärkelse men även i sinnlighet. Även om sensitiv inte kommer helt in på den dubbelhet som ‘sensual’ innehar, så anser jag ändå att ordet kommer en bit närmare än ordet känslig. Vidare vill jag utveckla ordet från att ‘bli sensitiv’ till ordet sensivering. Sensivering bygger på två tankar. För det första en tanke som leker med att vi är partiska i vad vi ser och lägger märke till i vår omgivning. Frekvens illusion (översättning från frequency illusion), eller Baader–Meinhof fenomenet, är en kognitiv partiskhet i att vi efter att vi märkt något för första gången börjar se det överallt runt oss, och därför tror att det har en hög frekvens, att det sker mer ofta än innan. (Zwicky 2006.) Om man är gravid ser man barnvagnar överallt. Om jag arbetar med njutning så ser jag det överallt. Jag lutar på denna kognitiva partiskhet och genom det sensiverar jag mig inför njutning. För det andra en tanke om att sensivering också innefattar ett arbete med att känna av förnimmelser av njutning, kroppsliga reaktioner och bildvärldar som aktiveras i njutning. Att bli bekant med och verbalisera hur njutning känns i mig.

Jag kommer att öppna upp fyra olika sätt att känna njutning, fyra olika njutningskroppar, och vilka förnimmelser jag kopplar till dessa, i förhållande till föreställningen Nixxxavuori. Sedan går jag in på de frågor som detta arbete väckt, och de möjliga svar som uppkommit i förhållande till vad njutning är, vad dess karaktärsdrag kan vara.

3.1. Förnimmelser av njutning: Om hur njutning känns

En sekund av helkroppss luft utrymmes rysningar

Av något som inte alls har känts i min kropp idag

Ett andetag i musik som bottnar i något

Som har en kompis som är sorg

Men som jag också känner igen som

Ett släpp

Som energi som flyter genom mig

I mig

En sekund framför hissen påväg hem från butiken med rödbeta och kål i en tung påse

En lättnad att känna det just idag
 Fast det inte ens varar tills hissdörren öppnas framför mig
 (Arbetsdagbok 5.1.2020. Astrid Stenberg, Helsingfors.)

Jag försöker sätta ord på hur njutning känns, vilka förnimmelser och bilder som finns i mig i en stund av njutning. Jag förvirras av om jag försöker beskriva hur det känns att njuta eller om det är de känslor, det objekt, den beröring, den aktivitet som får mig att njuta. Jag ser att njutning alltid är kopplat till någon annan upplevelse, att det är som en parasit som lever med och av något annat. Njutning kommer på så vis aldrig ensam.

Jag kan känna igen olika sätt att njuta på, hittills har jag identifierat fyra stycken njutningskroppar som varit närvarande i föreställningen Nixxxavuori. Med det sagt finns det säkert oändligt fler som jag just nu bara inte kan sätta ord på. En njutning som jag förknippar med en ro och ett lugn, en förknippad med extas, en förknippad med en taktill destruktivitet och en som är helt uppslukad av ett görande.

3.1.1. Den extatiska njutningen

The ecstatic bodyyyyyy

Likes to be alive

It breathes and sweats and likes friends around it who it can be out of control and in control with

It is sensitive to others around it being in the same state, other bodies to play with

It screams and cries and jumps and wants to crawl out of the skin

It likes to get drowned in sensations and to not know what is in and what is out

It likes dancing and music

It likes to be overwhelmed in movement

It likes to wake up in the morning to nice weather

It likes to surprise others and itself

It easily gets shy

It is an explorer

Känslan av extatisk njutning kopplar jag till ett levandegörande som sker, till en känsla av livskraft. Det är att känna sig levande. Den njutningen är explosiv och utom kontroll: bubblig och full av sprängkraft. Den är saftig av adrenalin, svett och höga pulsådror. Det är en känsla att vara överväldigad och överrumplad, men kräver också ett utrymme där det är okej och tryggt att vara det. Den är vibrerande och pirrande och andfådd och kaotisk. Den upplevelse från Nixxxavuori som kommer närmast den extatiska kroppen är i stunder under delen av skakning. Det är en av de längsta sekvenserna i vår

föreställning. Vi går alla tre in i ett kroppsligt darrande, ett skakande och ett utforskande av alla de rörelser som sker i kroppen och rummet. Vi är nakna, iklädda endast blåa sockor och stora maskhuvud.

Specifikt kopplar jag den extatiska njutningen till två stunder i detta skakande, fastän det nog finns närvarande i andra också. En som sker rätt så långt in i vår skaksekvens, då jag är varm och har haft tid att komma in i ett görande. Vi har varit frånskilda och kommer samman, tar varandra i händerna och börjar röra oss i en cirkel i vår skakning. Det är ett tecken på att vi snart ska runda av och därför också en tillåtelse att helt släppa. Det sker i kontakt med Emilia och Herman, vi bygger en energicirkel. Jag känner deras händer i mina, ser deras kroppar i skakning, känner min egen kropp som sjunkit in i en gungning och känner musiken som ger drivkraft åt mitt varande. Den andra stunden sker i sin tur ganska tidigt av skaksekvensen. Jag har ett ögonblick där jag skall stanna upp, vända mig och se på publiken. Jag njuter i mitt stillastående. Den här njutningen följs av ytterligare en förlösning till den extatiska kroppen: i att få återgå till skakningen, i att långsamt igen få dyka in i och växa i allt som skakar och i det bubblande som detta innefattar. Att igen få släppa publiken och sjunka in i ett universum som innehåller hud som skakar, muskler i rörelse och spänning, andning som hörs inne i mitt maskhuvud, tre kroppar i ett litet utrymme, fingrar och händer som är sensitiva för luften runt dem, svett som formar mina konturer och löser upp dem i kontakt till andra kroppar och deras svett.

3.1.2. Den rofyllda njutningen

The body of calm

It likes small moving and is fascinated by small almost unnoticeable movements in the body

Its sibling is melancholy

And sometimes sorrow

It also likes music

It feels the room and air around it

It is round and full of holes

It is sensitive to pressure and time

It is selfish or fragile in a way that it can't handle others needing or wanting something from it

It really loves other people though, if they give space for its being

At its most intense form it gets into an imaginary space of, in loss for better words, holy what is happening craziness

If it gets into moving it really likes fingers and air

Den här upplevelsen kopplar jag till någon slags ro eller stillhet. Den är tystlåten och luddig i kanterna men också glasklar. Mjuk och omfamnande och betryggande. Intensiv i sitt stillastående och lyhörd till mikrohändelser i kroppen. Den är också kopplad till en känsla av rundhet, av att det finns utrymme, hålör och håligheter i mig. Jag är ihålig. Fastän jag beskriver det som en bild är det en väldigt kroppslig sensation. I det känns mina tankar mera flytande och mindre kantiga. Stunden när jag står stilla och ser på publiken mitt i skaksekvensen nuddar vid den här upplevelsen av njutning, även om just det sättet att njuta på är väldigt skört i ett rum med andra människor som iakttar. Det sköna ligger i att det är en tydlig och enkel uppgift. Jag skall bara vara stilla och se, och det känns skönt i min kropp. Jag bjuder in dem att se på mig, i mitt stillastående, och jag ser tillbaka. Jag tar mig också an en personlig utmaning i att inte hoppa över den här stunden för snabbt, även om den är flyktig i det stora hela. Jag drar ut på min stillhet och mitt tittande. Jag stöds av att det i min kropp sker en mängd av händelser: inre efterdarrningar av mitt skakande, att plötsligt stå stilla i ett annars skakande rum, min hud mot luften, mina svettiga händer, tyngden av masken, min andning. Jag tar mig tid att känna alla dessa händelser i kontakt med publiken.

3.1.3. Den destruktiva njutningen

The body of destruction

Likes a release of tension

It is very goal oriented

And very very focused on its doings

It has a task

It is flat and tingling

It has a spine

It is an architect and designer of the things around it

It thrives on doing something that might be a bit forbidden

It is twisted

En destruktiv njutning. Pilla på naglarna, riva sönder saker, skrapa av gammalt nagellack, gammal flagnande målarfärg från väggarna. Det är svårt att sätta ord på hur den känns, vilka kroppsliga sensationer som omsluter den, just för att den kanske är så starkt kopplad till ett görande. På ett vis handlar det om en 'tension-relief', att släppa anspänningar. Men det handlar också om att vara i en taktill kontakt med sin omgivning (eller sin kropp), och den agens som till exempel flagnande torkad målfärg har i att den ber om att bli bortdragen. Dessutom ser jag också att den kan vara frånkopplat ett sådant taktill element, även om de ofta går hand i hand. Jag associerar den med en

framåtrörelse, och till en hänsynslöshet i denna rörelse. Den har en pirrande ryggrad. Nixxxavuori hade en sekvens, där vi river ner och med knivar styckar upp vit kartong som vi genom hela föreställningen haft som väggar. Inte oväntat är det här den delen där en destruktiv njutning får ta plats i min kropp. Men ibland nuddar jag också vid den i slutet av föreställningen, när vi gungar i ett hav av strobeljus och kaos av ljud.

3.1.4. En njutning utan kropp

The body without a body
 It doesn't care for sensing
 Or for pleasure
 It just is
 Wrapped up in doings
 And in holy focus
 It lives in a tunnel

Njutning som sker i ett hyper-fokus. Där själva njutningen finns i att inte vara medveten om sin kropp, utan helt uppslukad i ett görande. I det här fallet sker varseblivningen och kognitionen av njutning först efteråt, men jag vill ändå klassa det som ett sätt att vara i njutning: att upplevelsen av att glömma sitt varande, sin kropp i förmån till att uppslukas i den uppgift eller aktivitet man utför, är ett sätt att njuta. Det kanske är den upplevelsen som börjar närma sig tillståndet, eller till och med är, flow. Men jag vill också separera det från tillståndet flow, i och med att jag kopplar flow till ett tillstånd som varar (mer eller mindre) länge. Njutning i hyper-fokus kan alltså vara i ett flow tillstånd men jag ser också att det uppkommer i mera fragmentariska stunder. Det kan handla om att bara i några sekunder vara helt uppslukad och fokuserad. Delen av Nixxxavuori där vi sprutar ut färgad yogurt ur vår anal, målar vårt rum och varandra med det är full med sådana fragmentariska hyper-fokus stunder. Det är ett kaotiskt görande fullt av intryck och möjliga handlingar. Jag går från stund till stund till stund. Ibland dyker jag totalt in i min uppgift, för att sedan bli avbruten och hoppa över till en annan eller dyka in i densamma igen.

I kapitlet *Is Pleasure a Rotten Idea?* i boken *The Trouble with Pleasure* beskriver Aaron Schuster just njutning ur denna synvinkel. Han beskriver hur Aristoteles istället för att definiera njutning endast utgående från att det handlar om en varseblivning, väljer att lyfta dess egenskap i ett obehindrat görande, i att fritt utföra en aktivitet utan hinder och hämningar. För att utveckla handlar det alltså om att njutning uppstår när vi börjat med en aktivitet, och att denna aktivitet sedan tar över och börjar flöda som av sig själv. I en sådan stund blir självet uppslukat av rytmen och konsistensen av det egna görandet.

Njutning innebär i det fallet ett övergivande av självet, en självförlust eller ett överlämnande. (Schuster 2016, 106.) Genom detta ser jag alltså att njutning dels kan kopplas till förnimmelser, och en varseblivning av dessa förnimmelser, men även till att absorberas i en handling och ett görande.

3.2. Problem i förnimmelsen: Diskussion

Arbetet med att göra mig sensitiv inför hur jag upplever och förnimmer njutning, och de olika sätt jag erfarit njutning på, är i ständig rörelse och omformning. Jag har upplevelser av att alla de här njutningskropparna kan blandas ihop och ge föda åt varandra, men även av ett görande som är i kontrast med sättet att njuta på.

Stunder av ett hektiskt, intensivt, omvälvande, svettigt och bubblig rörelseflöde som finns och existerar i ett lugn - i en tillit att jag inte behöver göra något annat än just det som nu händer. Också stunder av att sakta ner, stå stilla och i det känna och njuta av en pirrig extas som sker i det. En blandning av extas och lugn, sensitivitet och explosivitet. (Arbetsdagbok 26.10.2020. Astrid Stenberg, Helsingfors.)

I början skriver jag att jag blir bortkollrad i om jag försöker beskriva hur det känns att njuta eller de känslor, det objekt, den beröring eller den aktivitet som får mig att njuta. Jag ser nu att njutningen ibland är enkelriktad i att görandet och njutningen kör samma spår, ett extatiskt görande kopplat till en extatisk njutning. Men ibland är det just det motsatta: att en extatisk ’’yttre’’ kropp/ett görande skapar plats för en rofylld njutning, och vice versa. Ibland går de hand i hand men ibland är de mer olika och separata.

Det jag inte alls nämner eller tar i beaktande är att upplevelsen av njutning också varierar i intensitet, i hur djup upplevelsen av njutning är. Det kanske ibland handlar om hur länge njutningen varar, men ibland kan en intensiv upplevelse bara vara i några sekunder för att sedan försvinna. Så det handlar också om just intensitet, hur mycket njutningen i dessa några sekunder känns. Hur intensiv njutningsupplevelsen är kan kanske beskrivas genom hur mycket annat den sluter ute, hur mycket bakgrundssorl som stängs ut eller hur starka förnimmelserna är som kopplas till njutning.

Med det sagt, så skriver jag i början att njutningen aldrig kommer ensam, att den alltid är kopplad till ett görande, en känsla eller något annat. Men jag ser också att njutning ofta också inte är helt ensam i en annan bemärkelse. I processen av njutning stängs inte alltid allting annat av som sker i min kropp. Ibland kan njutningen ha en kompanjon i en rädsla för att njutningen snart tar slut, ibland en önskan om att det skall kännas mer, vara mer, finnas mer i min kropp. Ibland finns njutningen parallellt med ett hav av andra intryck och tankar.

En annan fråga som också dyker upp är om jag tycker om vissa sätt att njuta på mer än andra, och därför ser eller lägger märke till dessa mer än andra sätt att njuta på. Det finns också en komplexitet i att njutningsupplevelsen innehåller en dubbelhet i att dels njuta av någonting men också att man kan vara nöjd med att man njuter av någonting. De upplevelser av njutning jag beskrivit ovan är oftast, men inte alltid, sätt jag njuter på som jag ser som okej. Som jag njuter av att njuta av. Men det finns också stunder av njutning som är mer komplicerade i hur jag förhåller mig till dem. Som innehåller en skam och en ovilja att se dem som njutning och som okej att njuta av. Det här kommer nära Sigmund Freuds ”neurotic unpleasure” eller ”unfelt pleasure” det vill säga njutning som inte känns som njutning, då någonting i mig njuter fastän jag också är upprörd, förskräckt eller äcklad av det (Schuster 2016, 106). Om det överlag är svårt att sätta min njutning i ord och att ta det till en nivå där jag kan beskriva vad jag känner, så är de här stunderna av turbulent njutning, eller icke-njutning, om möjligt ännu svårare eller kanske omöjliga att verbalisera. Att känna njutning på scen är därför inte bara en trygg och integritetsskapande erfarenhet, utan också omskakande och ibland omöjlig i sin komplexitet.

Vad jag också kan se är att vissa sätt att njuta på är mera kopplade till förnimmelser och sensationer men att det också finns njutning som ligger i att uppslukas av en handling, att glömma sitt varande och vara mindre sensitiv för förnimmelser. Hur som helst handlar det om att njutning är en anstiftare eller inspiratör till en viss handling. Som Schuster beskriver Aristoteles syn på njutning så är den ofta anknuten till olika kroppsliga processer och förnimmelser men detta är inte njutningens essens (Schuster 2016, 107). Som jag skriver i början kommer njutningen aldrig ensam, den är en parasit som lever på och tillsammans med andra förnimmelser. Den kan associeras till förnimmelser av ett pirr, rysningar, en anspänning, extas, upphetsning, lättnad, avspänning eller, i ett mer Freudianskt sätt att se på det, skräck och avsky. Men njutningens definierande karaktärsdrag är inte dessa förnimmelser, utan istället dess självförstärkande karaktär: en person som agerar genom njutning är mindre sårbar för distraktion, mer fokuserad på vad hen gör och mer driven att fortsätta och upprepa samma handling. (Schuster 2016, 107.)

Jag har försökt bli bekant med och beskriva de förnimmelser jag kopplar till de olika njutningskropparna. Jag kan se att vissa sätt att njuta på är starkt kopplade till sensationer och bilder i min kropp medan andra är svårare att beskriva enligt det eftersom de karakteriseras av att vara uppslukad i ett görande. Med det sagt kan jag se att njutning alltid är kopplad till något annat, till en handling, en känsla eller ett skeende

samt att njutning kan få mig att vilja fortsätta med eller upprepa det som möjliggjort njutningen. Härnäst kommer jag att gå över till att syna det rum njutning uppstår i.

4. PLEASURE PLACE: OM NJUTNINGENS BUNDENHET TILL EN SITUATION

En sensivering i njutning handlar inte bara om att känna njutning utan också att försöka förstå och se på de saker som gör njutning möjligt eller omöjligt. En sensivering i njutning gör mig också sensitiv inför det utrymme njutningen existerar och inte existerar i. I det nedanstående kapitlet kommer jag därför att försöka beskriva och förstå den komplexitet som njutning har i hur den uppkommer. Jag kommer att beskriva de faktorer som möjligen påverkar njutning i processen med och under föreställningen Nixxxavuori, som antingen möjliggjort eller förhindrat det, för att sedan försöka förstå hur dessa interagerar och hur dessa kan vara en källa för information i min konstnärliga praktik.

4.1. Den molekylära nivån av njutning

Det är sista föreställningen som vi har med Nixxxavuori. Vi har gått igenom en födsel, en uppvisning av våra varelser och skakning. Vi har förändrat utrymmet vi är i, från litet till större, från vitt till kaos. Vi har nått slutet av föreställningen. Jag sitter i en total disorientation och i ett mörker som växer med blinkande ljus. En kaos ljudvärld. Vi gungar. Min kropp i rörelse, våt hud som rör sig genom och möter luften. En underlig kroppslig borttappadhet i rummet som gungar. Ett pirr i hela kroppen från att inte se i kombination med att känna min kroppsvikt förflytta sig i luften. En undran om vad publiken ser, hur de upplever det här. Mina händer som håller hårt om repen. En liten panik varje gång jag känner att jag nuddar någonting. Plastet, golvet, lådan bredvid mig, Herman. Masken är mitt rum för att få ha all den här turbulensen och rädslan i mig, få känna allt det här framför andra utan att de ser mig i det, fastän de ser mig. Min kropp som instinktiv spänner sig. En njutning i att finnas där för den, mjuka upp ibland och sitta i den. Att kämpa mot viljan att hela tiden se på Emilia för att få en signal om att det här tar slut. En njutning i att känna nånting på scen, en rädsla, som inte är kopplat till vad publiken ser. Utan till en handling vi gör. Desorienteringen, paniken, rädslan, min våta hud och luften runt mig. En triumf i det. (Arbetsdagbok, The sensual body of Nixxxavuori, Astrid Stenberg 3.3.2021.)

I en intervju av Rutvica Andrijasevic med filosofen och genusvetaren Rosi Braidotti beskriver Braidotti ett koncept som hon kallar "the molecular level of desire", det vill säga den molekylära nivån av lust eller begär. Hon syftar på att lust och begär inte bara handlar om objektet eller personen för begäret, det eller den vi vill ha, utan att lust är kopplat till en större komplexitet. Det kan handla om ljusets kvalitet vid mötet, luftens temperatur och individens hormonella nivåer. Hon ser att begär och lust alltid föds i en kontext, eller territoriellt; de föds alltid ur en bakgrund; de dyker upp rhizomatiskt över ett oändligt fält av intensiteter av alla slag. (Rutvica 2011.)

Jag ser på njutning på ett liknande sätt som Braidotti ser på begär och lust, att det inte bara handlar om objektet för begäret, utan att det är beroende av små och stora förändringar i omgivningen och att det alltid uppkommer i kontakt med en kontext. Man kunde alltså tala om njutning på molekylnivå, bundet till alla de mängder av yttre och inre omständigheter som påverkar och omformar njutning. Lust och begär uppstår inte bara i förhållande till vad jag vill ha eller suktar efter utan påverkas också av de omständigheter som lusten innesluts av. Njutning uppstår inte endast i förhållande till det som primärt ger mig njutning, utan är också i kontakt till den kontext som njutningen uppstår i. Därför står jag nu i ett problem med hur jag kan handskas med just den här bräckligheten som njutning har i och med dess temporära och situerade karaktär. Men kanske också en möjlighet. En tanke om att olika situationer består av olika saker som förhindrar eller eggjar till olika sorters njutning. Inhibitorer och aktiverare. Bromsklossar och gaspedaler.

Inom sexualforskning finns det en teori om att det i oss finns två mekanismer i vårt nervsystem som påverkar vår lust och sexuella responsivitet. Denna idé om ett dubbelt kontrollsystem (The dual control model), som är utvecklad av John Bancroft och Erick Janssen, bygger på att vi har både gasar och bromsar i oss och att balansen mellan dessa system leder till hur vår sexuella responsivitet ser ut. De här två systemen fungerar relativt separat från varandra och deras sensitivitet varierar från person till person. (Kinsey Institute 2020.) Utifrån denna idé har det utvecklats ett frågeformulär, The sexual Inhibition and Sexual Excitation (SIS/SES), som just skall mäta och undersöka den balans som man har mellan sitt gassystem och bromssystem. I den tas det upp olika faktorer och stimuli som aktiverar respektive system, olika saker som gör att du trycker ner foten på antingen gas- eller bromspedalen. För gassystemet, eller Sexual Excitation System (SES) kan det handla om till exempel visuella eller kroppsliga stimuli, fantasier eller olika sociala interaktioner. Bromssystemet, Sexual inhibition system, har delats upp i två olika underkategorier (SIS1 och SIS2) beroende på vilka sorts orsaker det finns för att systemet sätts igång. En som handlar om prestation, till exempel svårigheter i att bli upphetsad/ upprätthålla upphetsning eller oro kring att behaga sin partner. En som handlar om sexuell inhibition orsakat av potentiella (negativa) konsekvenser av sex, som en risk att bli (ovilligt) påkommen, könssjukdomar, oönskad graviditet och smärta samt normer och värderingar. (Carpenter, Janssen, Graham, Vorst & Wickets 2008.)

Jag undrar om man kan överföra denna idé om ett dubbelt kontrollsystem, med gaser och bromsar som triggas av olika omständigheter, till njutning överlag. Även om det

kanske inte är direkt överförbart, så ser jag ändå att det kan hjälpa mig att förstå och dissekera det komplexa skeende som njutning innebär. Dels genom att se på hur våra val, och processen att ta dem, i föreställningen Nixxxavuori influerades av och påverkade njutning, och dess bromsar och gasar. Jag vill också ta in de olika njutningskropparna för att se om de har lite olika behov för att kunna uppstå och därför lite olika bromsar och gasar.

4.1.1. The body says GO: Faktorer som möjliggjort njutning

Jag vill försöka beskriva några av de yttre och inre omständigheter som jag upplever har hjälpt mig vara i och möjliggjort njutning i processen med Nixxxavuori och under föreställningen. På grund av att njutningen hela tiden förändras och uppstår i sammanhang som också bär på en mängd olika variabler som förändras så är de saker jag beskriver inte konstanta. De är saker som jag nu i efterhand, genom att gå igenom mina arbetsanteckningar, videomaterial från föreställningen och processen, kan se att någon gång fungerat som igångsättare för gassystemet. Det är också komplicerat att förstå vad ett gassystem för njutning är, i och med att njutning kan kännas på så många olika sätt och att det i dessa finns olika kroppsliga händelser som gör att jag njuter. Därför kanske det inte går att tala om ett specifikt gassystem för njutning, utan flera stycken som reagerar på olika saker. För enkelhetens skull har jag nu ändå valt att bara tala om ett gassystem, fastän detta kan innefatta en mängd av olika system i kroppen som aktiveras i njutning.

Under föreställningen (och även under repetitionsprocessen) av Nixxxavuori ser jag tre element som kan ha agerat som igångsättare av gassystemet: maskerna, nakenhet och handlingar eller uppgifter som bas för varandet på scenen. Maskerna fungerar på ett sätt dubbelt i sitt möjliggörande av njutning. Dels genom att den gör mig lite partial och inte helt exponerad i och med att den döljer mitt ansikte, vilket skapar ett litet utrymme för att ha upplevelser och finnas på scen utan att publiken hela tiden ser ”allt”. Dels genom att vi på grund av dem ramade in och tog väldigt tydliga beslut i förhållande till våra blickar. När vi ser på publiken, när vi använder oss av maskernas tydliga blickar och seende samt när vi inaktiverar vår blick. När visar vi upp något för publiken och när låter vi dem få se på oss utan att ta ansvar över att de är med? I och med det fysisk gjorde vi lekfullt den turbulens som jag ofta befinner mig i på scenen, i att förhandla om hur mycket jag går in i en upplevelse och hur mycket jag visar upp något för publiken. Också nämnvärt kanske att det fanns stunder av njutning i båda, i att gå in i mitt och i att visa upp den skapelse jag var. Också nakenheten var dubbel i sitt möjliggörande. Dels genom att nakenhet innebär en mängd hud som kan komma i kontakt till annat.

Dels genom vad nakenhet kan göra med åskådarens blick. I min kandidatuppsats skrev jag så här:

En faktor som gör mig mer bekväm i kissandet eller nakenheten på scen är att det inte riktigt går att prestera i det. Jag kan inte kissa bra eller dåligt, jag kan bara kissa eller inte kissa. Nakenheten går ju på ett sätt att prestera, genom att försöka passa in i samhällets normer i hur en kropp helst ska se ut, men i stunden på scenen är det inte något jag kan påverka. I att vara naken handlar det kanske också om att det aktiverar publikens blick på ett annat sätt än en påklädd skådespelare. Det kan handla om att inte veta vart man ska titta, om objektifiering, om att smygtitta på kroppsdelar, om att sexualisera den nakna kroppen eller att njuta av att se en icke sexualiserad naken kropp på scen. Hur som helst så finns det frihet för mig i att de ser delar av mig som de annars inte ser, att jag inte bara blir tittad på som skådespelare utan som en kropp. (Stenberg 2019, 9–10.)

Nakenheten skapar alltså dels en större kontaktyta av hud som förstör de sensoriska möjligheterna, samtidigt som den leker med blicken som ser den, och i det ger en frihet för mig som performer. En annan frihet för mig under Nixxxavuori var att vi arbetade med handlingar, som ibland var mera abstrakta men ofta väldigt konkreta, som bas för vårt agerande på scenen. Jag kan också se att vår användning av tid, Riku-Pekkas musik, publikens reaktioner, ”najs” smärta och annan taktil stimulus ibland gett mig ett utrymme för njutning.

I processen med Nixxxavuori ser jag att det finns några större överhängande omständigheter som vi skapade åt oss som satte igång gassystemet. De här kanske inte är molekyler av njutning, men inom dem finns det många små omständigheter och faktorer som leder mot njutning. Att vi påbörjade processen rätt så tidigt, att vi spred ut den över en längre tidsperiod och inte jobbade lika intensivt som tidigare med BLANCHE vilket gjorde exkursioner möjligt. Att vi delade upp vår process i en kreativ fas, där alla idéer tas emot och prövas, och en editeringsfas där det här myllret av idéer så småningom sätts ihop samt vår lek med det vi kallar herkkä hybris, det vill säga skör hybris, där vi ibland rollspelar artister som är övertygade om att detta konstverk inte är annat än fantastiskt som motvikt till den perfektionism och självkritik som ofta medföljer ett skapande.

Andra saker som också kör igång gassystemet är saker som är kopplade till en social samvaro: tillit, ett tryggt rum att inte ha kontroll i speciellt när det handlar om en extatisk njutning, andra extatiska kroppar som eggas upp, beröring, att andra också verkar njuta och att det är okej att njuta i rummet. Saker som är kopplat till uppgift: en kropp som rör sig, tydlig uppgift eller otydlig uppgift som är okej att vara i, att den på något sätt är stimulerande, en grund tro att jag inte behöver prestera för att få finnas (speciellt kopplat till en rofylld njutning), att något man gör känns som bra, en känsla av

att man får något gjort. Saker som är kopplat till omständigheter för uppgiften att finnas i: nakenhet, ett stort eller litet utrymme, tillräckligt med syre, tid för att gå in i något, ”najs stimuli” (taktill, visuell, auditiv).

4.1.2. The body says NO: Faktorer som förhindrat njutning

I SIS/SES frågeformuläret finns det underkategoriseringar för vad det är som sätter igång bromssystemet. Den ena kategorin handlar om prestation, om till exempel rädslor kring att inte kunna hålla en upphetsning eller en oro för att behaga partnern, och den andra handlar om möjliga konsekvenser, till exempel könssjukdomar eller oönskad graviditet eller smärta. Jag undrar om det är möjligt att göra samma underkategoriseringar för sakerna som sätter igång bromssystemet i förhållande till njutning kopplat till ett konstskapande. På ett sätt rör ju till exempel prestationsångest på scen en rädsla kring vad som händer om människor ser mig som dålig, en rädsla för värdering och hur det sedan kan påverka hur de betar sig mot mig i framtiden; om jag får jobb, om jag blir socialt accepterad och så vidare. Fastän den här rädslan ibland kan te sig irrationell och inte förverkligas så är den ändå reell i att den förhåller sig till en möjlig konsekvens. Men jag ser också att det kanske finns bromsar som är kopplade till just fysiska möjliga konsekvenser, som att vara orolig för att gungställningen inte håller. Därför försöker jag se på de två olika kategorierna, och dela upp bromsar som jag upptäckt enligt dessa, fastän de ibland flyter in i varandra.

Faktorer som ibland satte igång bromssystemet under föreställningen, som är kopplat till prestation, var bland annat rädsla för att inte komma in i skakrörelsen eller att hoppa ur den, att vara fysiskt trött, att ta beslut om timing, rädsla för att någonting inte håller, i bemärkelsen att det är tråkigt eller dåligt. Inte heller helt oväntat var självmedvetenhet i förhållande till publiken, att vara iakttagen (speciellt den rofyllda njutningen och njutningen utan kropp) något som ibland förhindrade njutning. En prestationsångest och en rädsla för att göra fel finns ofta närvarande men även en rädsla eller oro i att inte känna njutning kunde ibland paradoxalt förhindra min njutning. Andra bromstriggare var oklarhet i förhållande till publiken eller uppgift, tekniska problem och komplikationer samt publikens reaktioner eller icke-reaktioner

Bromstriggare som har ett samband med möjliga konsekvenser var bland annat en rädsla i gungandet (att ställningen inte håller, att slå i varandra, att slå fötterna osv.), en desorientering i rummet, jobbig kroppssmärta (skada i benet och anal), medvetenhet om var knivarna är, att inte vilja förstöra maskerna med färg yoghurten, att skada andra i

rummet. Också otrevliga stimuli (taktil, visuell, auditiv, doft: för hög/låg volym, musik i fel stämning, äcklig doft) kan sätta igång bromssystemet, men jag vet inte i vilken underkategori det skulle höra.

Under processen var det också många av de saker som jag nämnde ovan som influerade bromssystemet. Men specifikt för processen påverkas bromssystemet av trötthet (mental och fysisk), att vara ”övermättad” eller stimulerad och teknisk problemlösning. Att vi i arbetsgruppen har olika behov, stress, självmedvetenhet och tidsanvändning har ibland hejdat och hindrat njutning. Att inte förstå helheten och hur saker passar in i den har ibland gjort njutning till en omöjlighet, men även själva försöken till att se en helhet eller ett slutresultat. Kopplat till de olika njutningskropparna jag tidigare beskrivit så har njutning bromsats in av andra extatiska eller icke-extatiska kroppar (den extatiska njutningen), förväntningar eller krav (den rofyllda njutningen), en ”tråkig” eller icke stimulerande uppgift (njutningen utan kropp), en rädsla av att vara för mycket (den extatiska njutningen) samt tidspress eller brist (speciellt den rofyllda njutningen). Också en rädsla att såra någon annan och att det kanske inte är okej att njuta i rummet samt igen ”icke-najs” stimuli (kallt golv, musik i fel stämning, för hög/ låg volym...) kunde ibland sakta in eller avbryta njutning.

4.2. The body says GONOGONO: Diskussion

Tanken kring bromsar och gasar kan skapa en förståelse för vilka situationer som överhuvudtaget är möjliga att njuta i, och vilka som inte är det. Det finns en frustration i att inte bara kunna flytta över saker jag njutit av till en annan kontext, och förvänta mig att kunna njuta också i den nya kontexten. Njutningsstunder är inte direkt och enkelt överförbara. Jag kan inte kräva det av den situationen, utan måste då ta till andra verktyg för att överleva, eller kanske vara sensitiv inför andra njutningar. Men det ger mig också en frihet. En frihet i att jag inte behöver kunna njuta i alla kontexter, att jag inte behöver förvänta mig det. Om jag kan se att det här är en situation där tusen bromstriggers är närvarande så kan jag fokusera på att överleva på något annat sätt.

Vad jag också kan iaktta är att bromsarna inte heller är ”djävulen”, något som är dåligt för att de hindrar min njutning. Ibland tjänar de ett reellt syfte. De gör att jag tar hand om mig själv och min omgivning. I relation till forskningen kring sexuellt beteende och balansen mellan det sexuella upphetsningssystemet och hämningssystemet, så kan man se att bromsarna finns där just för att skydda en från eventuell fara. Om hämningssystemet inte fungerar eller är i obalans kan det leda till ett risktagande som potentiellt kan leda till skada. (Carpenter, Janssen, Graham, Vorst & Wickets 2008.).

Mitt bromssystem är väldigt ömtåligt inför andra, inför bedömning och värdering, det vill säga prestationskategorin i SIS. Om jag då lägger till många, och arbetar med, saker som just sätter den här värderingen (eller förväntade värderingen) lite ur spel eller utmanar den, så väger det kanske upp mitt hypersensitiva bromssystem. Och om jag vet att min broms som bygger på prestationsångest, rädsla för att bli bedömd och värderad, blir extra känslig i mötet med en publik så kan jag kanske leka med gasar som sätter den här värderingen eller prestationen i gungning (och jag kan också se att jag redan gör det genom till exempel nakenheten och handlingar som det inte går att prestera i). Jag kan leka med gasar som stakar ut utrymme för mig att uppleva saker, om det så är auditivt eller taktilt och så vidare. Men mötet med en publik eller ett yttre öga är en kontextförändring som påverkar min njutning. Ibland fungerar publiken också som en igångsättare av gassystemet. Att jag skriver bara om en publik förenklar kanske också det. Varför är just publiken en så stor kontextförändring i mitt huvud? Dels kanske för att de får agera en projektionsyta för all min prestationsångest: alla mina bromsar som är kopplade till någon slags värdering och prestation. Men också för att en publik inte bara är EN publik. En publik är inte en enhetlig massa utan ofta ett hav av olika intryck: av hållningar, miner, ljud, sociala relationer och roller. Att vi hade många hinnor mellan oss och publiken i Nixxxavuori (påsen, maskerna och plastet) gjorde havet av intryck lite mindre påtagligt men också väl njutningsfullt då vi försökte tränga igenom dessa hinnor och bjuda in havet.

Jag kan också känna igen att värderingen i bra eller dåligt också påverkar min njutning, att jag själv också ofta gör den bedömningen, och att det kanske ibland är okej att låta det vara så. Ibland kan känslan av att man gör någonting bra vara en intensiv trigger för njutning. Men det finns en möjlighet till att också utöka mitt utrymme för njutning till när något är "skit" eller inte alls kopplat till den binären. I det här finns det kanske ett risktagande i att stå i njutning framför andra samtidigt som jag eller de värderar det som dåligt, och den här sårbarheten kan vara smärtsam.

I och med att det kan vara så individuellt hur människors broms- respektive gassystem fungerar, hur sensitiva de är och vad som triggas dem, blir det här också någonting att möta och förhandla om kollektivt i en arbetsgrupp. Ett exempel är maskerna och min bromsaktivering i att vara rädd för att de förstörs, medan Herman inte alls bär på den här bromsen. När vi märkte det, gjorde vi en överenskommelse: han får förstöra sin mask men ingen annans. Genom det blir min broms lite mindre men jag gör inte heller Hermans broms allt för stor. Så om jag är medveten om saker som sätter igång mitt bromssystem, och saker som sätter igång mitt gassystem, och andra i gruppen också är

det, så kanske det finns en möjlighet att börja försöka hitta och mjukt förhandla om lösningar som ger alla en chans att få arbeta i njutning.

Det som möter mig i min sensivering till njutning är hur inkonsekvent, hur bundet till det nu och den plats som omger mig, njutningen är. Även om jag noterat saker jag njuter av, så finns det en bräcklighet i just deras bundenhet till specifikt den stunden där de uppkommit. Något som ger mig njutning en dag kan väcka avsky en annan. Njutning är beroende av situation, de människor det involverar, det tillstånd jag är i. Det som också möter mig är att olika sätt att njuta på ibland kräver och är känsliga för olika omständigheter. Därför kan mitt arbete med njutning inte bara vara att vara sensitiv för vad jag njuter av, utan jag måste också utforska och se på de omständigheter som gör det möjligt eller omöjligt för mig att njuta på olika sätt. Det känns också som att jag fortfarande bara skrapar på ytan, att jag inte ännu riktigt nått fram till alla de molekyler som inverkar på njutning. Det finns en oändlig mängd av faktorer som inverkar på njutning: hormonsystem, syre i rummet, tid på dagen, människor i rummet, andra människors humör och molekylsammansättning, en liten förändring i motspelarens hållning, hur varmt eller kallt det är i rummet, vilka sockor du har på dig och så vidare. Alla de här elementen i kontakt med varandra skapar nya sammansättningar som antingen kan rubba eller skapa plats för njutning. Samt de större och mindre molekyler som jag redan nämnt ovan. Så det går kanske inte att försöka kontrollera och molekylärt skapa njutning åt mig, men det går att leka med de här bromsarna och gasarna och långsamt försöka förstå dem.

I början av det här kapitlet beskriver jag en stund i föreställningen då vi gungar och jag ser att denna stund just innefattar den komplexitet, de mängder av molekyler som är i verket i en stund då njutning uppstår. Här kan jag se att nakenheten, och genom det en större yta av våt hud i kontakt med luften som kroppen rör sig genom, samt att vi är i en kroppslig handling, det vill säga att gunga, som igångsättare av gassystemet. Samtidigt beskriver jag också en rädsla, en oro i att stöta i saker och en panik i att inte förstå det kroppsliga i att gunga i ett mörker. Att jag njuter i den här stunden hänger också därför på att det här just är sista föreställningen, att jag vet att denna panik och rädsla kommer att infinna sig och därför kan luta mig in mot den och uppleva den. Och i det föds en njutning i att uppleva en rädsla på scen som inte är kopplad till en publik. Rädslan är alltså den primära katalysatorn för njutning i mig. Masken agerar här som ett skydd, och därför en möjliggörare, i att få uppleva allt det här utan att vara helt exponerad. Jag beskriver att jag undrar vad publiken ser, vad de upplever och att jag hela tiden kämpar mot en vilja att se på Emilia för att få en signal på att vi ska avsluta det här momentet av föreställningen och att detta förhindrar njutning. Jag sitter dels i en kropp som spänner

sig av panik när den nuddar vid något, men också en kropp som mjukar upp och erfar. Min njutning i det här är alltså inte ett konstant varande utan ett växlande och i ständig skiftning till omständigheterna runt mig.

5. PLEASURE PLAY: POLITISKA ÖPPNINGAR AV NJUTNING I ETT KONSTSKAPANDE

Det handlar om stunder

Andningspauser

Det handlar om integritet

Om agens

Om att både vara i min kropp min upplevelse

Och ibland i ögon, i vad de ser

Men integritet i att också vara i min upplevelse

I min sensitivitet, sensualitet, monstrositet

(Arbetsdagbok 5.12.2020. Astrid Stenberg, Helsingfors.)

Den här världen, och att göra konst i den här världen, att finnas i den här kroppen, att stå inför en publik gör mig ofta desorienterad och ibland lamslagen. Därför leker jag med tanken om att njutning, i och utanför min konstnärliga praktik, kan vara en emancipatorisk kraft eller ett motstånd. En överlevnadsstrategi. Hur? Från vad? Att njutning är ett återtagande av min kropp. I förhållande till vad? Det finns en fråga om njutning kan vara ett sätt för mig som performer att bibehålla en agens och försvara en integritet. Att njutning kan innebära ett förhandlande i min kropp, i förhållande till vårt samhälle och i ett skapande av konst. Och att arbetet med att försvara ett utrymme för lek och njutning i sig är politiskt.

As a retaking of my body of pleasure, an integrity maker in contact with gaze

As a creative force

Pleasure as a way of destabilisation, of intimacy

As a thing to sit in and move with

Jag frågar mig om en njutningslek kan möjliggöra ett sätt att stå ut med, förhålla mig till förväntningar och möta eller inte möta de krav som ställs. Det är i stor utsträckning kopplat till situationen framför en publik, då jag möts av blickar som ser mig, men också till hur jag kan och vill skapa konst och vilken sorts process vi/jag bygger upp i detta skapande.

If I go with what feels in me

Jag kommer nu att öppna upp och röra vid dessa möjligheter som jag ser att njutning kan ha. Först i ett återtagande av min kropp, i kontakt till det som författaren Audre Lorde beskriver som en kreativ motståndskraft, nämligen det erotiska. Hur njutning i kontakt med det här möjligen kan härbärga agens och integritet i mig som performer. Sedan går jag in på en möjlighet till expansion i njutning, i det man tror sig kunna njuta av. Därefter öppnar jag upp Pascal Gielens tankar kring en artists praxis, och hur denna verkar i fyra olika områden, och ställer en fråga om njutning kan vara ett sätt att försvara intimitet, informalitet och *dismeasure* i konst och konstskapande. Slutligen vill jag röra vid de frågor, problem, och eventuella skuggsidor jag mött i denna utforskning.

5.1. THE NEGOTIATING PLEASURE BODY: Om att återställa och härbärga agens och integritet i njutning

Jag undrar om njutning kan fungera som ett återtagande av min kropp. Ett sätt att härbärga integritet och agens. Integritet i bemärkelsen att både kunna stå i mig själv, mina upplevelser, och i de förväntningar och krav som olika kontexter innehar. För att förtydliga integritet, ser jag det både som ett trygghetsskapande i kontakt med den turbulens som kan uppkomma i mötet med andra men också ett utrymme där jag kan expandera och kaotiskt existera i njutning framför andra, och att detta är en handling av integritet. Agens i bemärkelsen att njutning ofta är kopplat till en handling, en aktivitet, eller en önskan om aktivitet. Agens i bemärkelsen att lyssna till vad som känns i mig, som öppnar mig och får mig att tycka eller inte tycka om den här världen, som får mig att göra val och agera. Med det kommer också ett arbete med att känna det som inte känns i mig, att ibland sitta i det och handla genom det, men ibland också tillåta ett lirande och ett gränsdragande.

I essän *Uses of the erotic: Erotic as power* av författaren, människorättsaktivisten och feministen Audre Lorde ställs det erotiska upp som en möjlighet, i att det kan inneha och bära på en makt och motståndskraft i ett rasistiskt, patriarkalt och ”anti-erotiskt” samhälle (Lorde 1984, 2007, 59). Som hon beskriver, fungerar förtryck genom att korrumpera och förvränga de olika källorna för makt hos den förtryckta som kan förse en med den energi som behövs för att kunna kräva och arbeta för förändring. För kvinnor har det här betytt ett undertryckande av det erotiska som en ansedd källa för kraft eller makt och information i våra liv. (a.a. 53.) Jag ser att en lek med njutning kan bjuda in till en lek i erotik, och som Lorde beskriver att denna erotik inte endast har en plats i ”sovrummet” utan i allt vi gör, i vårt arbete och i våra möten med andra människor (a.a. 57). Någonstans i det mellanlandet möts vi, där Lorde ser att det

erotiska har möjlighet att finnas, informera och påverka vårt görande i alla områden av våra liv, och där jag ser att njutning alltid i någon form också nuddar vid en erotik.

Det jag ser som intressant och relevant i Lordes essä och beskrivning av det erotiska, är att hon likställer det med kunskap, som en väg in i förståelse (a.a. 56). På ett liknande sätt kan jag se att njutning, och att välja att följa den eller inte följa den, kan fungera som en informatör. Den kan ge mig kunskap om mig själv, min kropp, rummet njutningen finns i eller inte finns i och de människor som omger den. Då vi vet omfattningen som vi är kapabla till att känna tillfredsställelse, kan vi börja observera vilka av våra olika livs strävanden som för oss närmast denna fullständighet (a.a. 54–55). När jag kan känna igen, se och förstå de utrymmen som skapar plats för njutning och lek kan jag börja arbeta för att skydda och vårda dessa. Jag tror också att njutning kan informera oss om, och hjälpa oss att förstå, de utrymmen och stunder då njutning inte är en möjlighet och vilka faktorer som inverkar och är i rörelse i dessa situationer.

Enligt Lorde fungerar det erotiska på bland annat två plan. För de första, genom att förse en med kraften och makten som kommer med att dela en strävan med en annan människa: att dela glädje om den så är fysisk, emotionell, psykisk, eller intellektuell. Genom det erotiska kan en bro skapas mellan de som delar denna erfarenhet, vilket kan stå som grund för att förstå det som de inte delar, det de inte har gemensamt, och minska hotet av deras olikheter. Hon menar alltså att det erotiska kan skapa en kontakt och intimitet, som kan hjälpa oss förstå varandra även om vi bär på olikheter. För det andra fungerar det erotiska genom att skapa en kontaktyta till den egna kroppen, till dess kapacitet att känna glädje i hur den rör sig och förnimmer och känner i en erotisk tillfredsställande upplevelse. Om det så är dans, att bygga en bokhylla, att skriva en dikt eller att syna en idé. (a.a. 56.) Jag kan se att, och undrar om, njutning också bär på liknande plan. Att njuta tillsammans med en annan eller andra människor kan i bästa fall skapa en intimitet, en trygghet och tillit och en expandering av vem man ser sig vara. Att njuta med en annan eller andra människor kräver och står på ett inlyssnande, både till den andra men också sig själv. På så vis fungerar njutning också som kontaktyta till den egna kroppen, till ens förnimmelser och handlingar. Där jag ser njutning som ett återtagande av min kropp är det just i denna sensitivitet till vad som känns i mig, vilken kunskap som njutning föder. Det är ett sätt att, som Lorde beskriver, inte leva utanför mig själv.

When we live outside ourselves, and by that I mean on external directives only rather than from our internal knowledge and needs, when we live away from those erotic guides from within ourselves, then our lives are limited by external and alien forms, and we conform to the needs of a structure that is not based on human need, let alone an individual's (a.a. 58).

Njutning kan alltså vara ett sätt att hela tiden återkoppla till vad som känns i mig, till min sensitivitet, och ett sätt att förhandla med de yttre strukturer som omger mig. Genom att arbeta med det som känns i mig, skapar jag agens genom att generera val och ett görande. Genom ett arbete med njutning bjuder jag in och kräver jag en kommunikation med andra människor i utrymmet. Kring vad jag behöver, vad de behöver, i hur vi kan mötas och hur vi kan bygga ett utrymme för lek och njutning där alla kan finnas och agera.

Lorde beskriver också det erotiska som en kreativ energi och kraft (a.a. 55) och det för mig till vilka kreativa möjligheter njutning har. I vårt arbete med Nixxxavuori har njutning till stor del varit en källa till kreativitet. I både BLANCHE och Nixxxavuori har vi haft scendrömmar som ett element i hur vi skapar och jobbar med material. I all sin enkelhet är scendrömmar någonting som någon av oss vill göra eller se hända på scen, de kan vara hur absurda eller spontant lösryckta som helst, och behöver inte bottna i eller höra samman med någonting annat än en intuitiv vilja att göra en viss handling (eller motsvarande) på scen. Några exempel på scendrömmar som uppkommit och arbetats med under processen är: visa vagina, sätta färg i röven, skälla ut publiken, sjunga, sätta något i vagina och gunga. Också uppdelningen av processen i en kreativ fas och en editeringsfas, har möjliggjort just den kreativa kraft som njutning innehar. Att kasta sig ut i saker och handlingar som känns bra för att sedan i ett senare skede försöka rama in dessa och förstå hur de hänger samman. Med det arbetssättet finns det förstås en del risker. Dels i att editeringsfasen sker i slutet av processen, då det ofta börjar bli en brist på tid, som kan leda till att det blir svårt att förstå och kunna validera de beslut som tagits i ett tidigare skede av processen. Dels i att vi fastän vi långt försöker att inte göra stora beslut i den kreativa fasen, ändå gör just det. Många beslut tas intuitivt utan reflektion över vad det innebär och vad det betyder, och därför måste det finnas tid för att denna reflektion kan ske i ett senare skede. Dels finns det också en risk i att vi kanske skapar material som vi njuter av men som kanske är otillgängligt eller till och med "dåligt" i möte med en publik. Men jag ser också att just arbetet utgående från en njutning fungerar som en kreativ kraft, som ibland för en bortom de gränser som ett annat sätt att arbeta på kan innebära. Vad jag också kan se är att denna arbetsmetod har skapat en slags integritet i mig under mötet med en publik. Även om vissa handlingar inte längre är njutningsfulla i den nya kontexten så kan jag ändå stå på att det någon gång under processen varit något som fötts ur eller funnits i njutning.

5.2. NIPPLES: Om en möjlighet till expansion i njutning

I kapitlet *Nipples Are Magic* i boken *Pleasure Activism: The Politics of Feeling Good* skriver författaren adrienne maree brown om bröst och bröstvårtor. Om hur dessa innefattar en politisk lekplats för njutning, för vad vi förväntar oss få njutning av, för kroppsideal och för könsroller (Brown 2019, 131). Hon beskriver också att många kanske helt undviker att utforska njutning kopplat med bröstvårtor för att de inte tror att det finns, inte för dem, inte i deras kropp. ”As far as I can tell from conversations with people of all genders, this pleasure is only numbed by our lack of belief in its existence!” (Brown 2019, 134).

Jag tar upp bröstvårtor och njutning som ett exempel, för att jag ser att det bär på de komplicerade kontaktytor, som närmar sig varandra och ibland hamnar i kollisionkurs, som njutning innehar. I kontakt med mitt arbete med njutning har det ofta dykt upp frågor kring varför jag just finner njutning i vissa saker, men inte andra. Varför vissa sätt att njuta på känns mer okej och vissa mindre. Det tar mig till att vi aldrig är helt separerade från det samhälle vi lever i, den socialisering vi genomgått och de roller och projektioner vi bär med oss i våra kroppar och i vårt görande, och att njutning inte heller står utanför det här. Njutning leker ofta med en förväntan, en förväntan och tro på att någonting kan ge oss tillfredsställelse. Ofta är denna förväntan eller tro något inlärt, och inte helt okomplicerad. Men därför ser jag också att arbetet och sensiveringens kring njutning kommer med en potential till expansion, i att leka med vad man förväntar sig få njutning av och ibland överskrida dessa förväntningar. För att koppla det här till Nixxxavuori vill jag se på vårt arbete med scendrömmar som en eventuell ingång i en sådan expansion.

Scendrömmar behöver inte vara något man förväntar sig njuta av på scen även om det får vara det. Men de är också drömmar, och därför kopplade till någon slags lust. Och det rotar vårt arbete i någonting som inbjuder till lek, utan tanke på vilken helhet som skall skapas. Varför jag tar upp scendrömmar kopplat till en njutningsexpansion, är för att det slår mig att det sätt vi jobbar med scendrömmar inte bara handlar om individuella önskningar som kanske sedan förverkligas på scen. Scendrömmarna innefattar också en kollektiv handling i att dela med sig av, men också ta emot och leka med andras drömmar, samt ibland iscensätta och förkroppsliga dem. Och i det här ser jag en möjlighet för att expandera i njutning, i vad man tror sig kunna njuta av. Genom att förkroppsliga andras drömmar bjuder jag in dem i mig, min kropp, och ger dem en chans att peka på en njutning som jag själv aldrig skulle ha kunnat föreställa mig. Ett exempel på hur förväntningar kring njutning fått sig en törn i vårt arbete med

Nixxxavuori är att en av mina scendrämmar var att gunga på scen. Detta blev en realitet men istället för njutning skapade gungandet i mig en stormig upplevelse av att känna rädsla på scen (även om denna upplevelse i ett skede också förvandlades till njutning i att känna denna rädsla på scen). Ett annat exempel är delen där vi sätter in färgad yoghurt i vår anal för att sedan spruta ut den på väggarna och varandra, som kom från en scendrämm som inte var min. I slutändan gav någon annans scendrämm mig upplevelsen av en intensiv, upprymd, fnittrande, naiv glädje och njutning på scen som jag aldrig kunde ha förväntat mig eller drömma om.

5.3. PRAXXIS: Om njutningens potential att skapa och försvara informalitet, intimitet och *dismeasure* i konst

I kapitlet Artistic Praxis and the Neo-liberalization of the Educational Space i boken Teaching Art in the Neoliberal Realm: Realism versus Cynicism beskriver kultursociologen Pascal Gielen fyra biotoper, domän eller områden som en artist engagerar sig i genom sitt skapande. Han beskriver hur konstnärens praxis kan se ut och variera i dessa områden. Med praxis syftar han till att ett konstnärskap grundar sig på både en praktik och teori, och hur dessa förhåller sig och interagerar med varandra varierar från domän till domän. (Gielen 2012, 18.)

De fyra områdena är hemmets domän, (the domestic domain), det kollektiva/kollegiala utrymmet (the communal space, peers), marknadsutrymmet (the market space) och det civila utrymmet (the civil space). Hemmets domän är ett utrymme för utveckling och intimitet, där konstnären har rum för oskyldiga lekar, men också seriösa experiment, kring sitt konstnärskap. (a.a.18.) Hemmets domän erbjuder den tid, informalitet och intimitet som behövs för att praktiskt testa teoretiska insikter och frågor. Hemmets domän äger en 'slowability', en möjlighet till ett långsamt utforskande, som behövs för att organiskt inkorporera teori och översätta det till en levande praktik. (a.a. 22.) Här kan konstnären leka, låta sig vara löjlig och ibland misslyckas. Det kollektiva/kollegiala utrymmet är platsen för att möta andra studeranden, pedagoger och konstnärer. Det erbjuder en plats för att utbyta idéer och för reflektion i kontakt med andra. I de bästa fallen skapar det ett undersökande som förstör och utvidgar omfattningen av vad som är konstnärligt möjligt. (a.a.19–20.) Det tredje, marknadsutrymmet, är ett utrymme där konstnären kan utbyta sin kreativitet för pengar, som gör det möjligt för hen att livnära sig (a.a. 20). Här kan teori vara något som genererar ett ekonomiskt värde, men det är också möjligt att köpa och sälja konst som inte innehar någon som helst historisk eller teoretisk insikt (a.a. 23). Konstnärens praktik, själva processen av ett skapande, har lite värde i denna domän där huvudfokus ligger på färdiga "produkter" som det går att

handla med. Slutligen kommer vi till det civila rummet, där konstverket kommer i kontakt med en publik och där en argumentation med en allmänhet sker. Det är utrymmet för konstteori, konstkritik, debatt och politiska diskussioner kopplat till konstverk. Här kan eller måste konstnären legitimera sina handlingar offentligt och teoretisering kan vara en viktig aspekt av detta. (a.a. 21.)

Vad Gielen sedan föreslår är att en artist behöver alla dessa domäner för att kunna överleva, och att dessa biotoper eller områden måste vara i en balans med varandra. En konstnär som bara stannar i marknadsutrymmet och det civila rummet, gör det svårt för sig att utvecklas i sitt konstnärskap då det inte finns de utvecklande egenskaper som hemmets domän och det kollektiva utrymmet kan bidra med. En konstnär som endast håller sig till hemmets domän, kan i all kreativitet skapa konst och utveckla sitt konstnärskap, men kommer aldrig i kontakt med en publik och de möjligheter som det innefattar, och kan ha svårt att livnära sig på sin konst. (a.a. 22.)

Vad Gielen sedan visar på är att konstutbildning och en nyliberalistisk marknadslogik håller på att sammansmälta. Vi ser sammanslagningar av mindre konstutbildningar till större och större enheter, ofta på grund av ekonomiska skäl, parallellt med en neoliberalisation av den europeiska utbildningsmarknaden som bygger på kalkylation, på uppdelningen av undervisningen i moduler och där studerande alltmer ses som kalkylerande, företagsamma individer. (a.a. 26–28.) 'It is a well-known fact that neoliberalism redefines the social field as a productive space in which one lives and learns in an investing, calculating manner' (a.a. 28). Med kalkylation kommer också en besatthet med mätbarhet. Genom att försöka översätta inläring och progression i enkäter, formulär, timmar av kontaktundervisning och individuella utvärderingssamtal försöker den nyliberalistiska utbildningsmodellen göra den kaotiska inlärningsprocessen och skapandeprocessen mätbar. Parallellt med det kalkyleras också allting annat inom skolans väggar; från de optimala öppethållningstiderna för skolans matsal till hur många växter som behövs i ett arbetsutrymme. (a.a. 28–29.) Samtidig springer vi, både innanför och utanför utbildningssektorn, från ett projekt till ett annat utan plats för reflektion, och ibland till och med utan plats för konst (a.a. 28).

För att återgå till artistens fyra olika biotoper, menar Gielen att dessa domäner riskerar att hamna i en obalans. Marknadens kalkylerande logik och karaktär hotar att infiltrera det kollektiva utrymmet men även hemmets domän. En integration av teori och praktik kräver en viss informalitet och intimitet, för att kunna sammansmälta och vara i en organisk växelverkan med varandra. Och genom infiltrationen av marknadens logik, som bygger på mätbarhet och kalkylation, hotas just dessa utrymmen för informalitet

och intimitet. Detta påverkar, enligt Gielen, ett fundamentalt villkor för att kunna skapa konst och ett hantverk: *dismeasure*. (a.a. 30.) Jag väljer här att inte översätta det ordet till svenska i och med att jag inte hittat en översättning som riktigt stämmer. Avmätning eller att avmäta kommer närmast men Gielen beskriver *dismeasure* inte som en avsaknad av en mätning, utan som att ta in ett annat sätt att mäta på, en annan måttenhet (IETM Satellite Meeting. The Value of Culture 17.2.2015, 36:29). Med det syftar han till exempel till att en konstnär som arbetar med något eller som är mitt i en repetition måste kunna fortsätta hur länge hen vill. Tid för att arbeta fram en konstnärlig praxis går inte att mäta i inplanerad tid eller i mängden timmar av arbetstider eller kontaktundervisning. Istället kräver ett konstnärskap omätbar uppmärksamhet och koncentration, ett långsamt utövande eller som jag nämnde tidigare 'slowability' för att kunna garantera ett utrymme för reflektion och fantasi. (Gielen 2012, 30.)

Det jag föreslår är att njutning kan vara ett verktyg för, en ingrediens i eller ett sätt att försvara utrymmen för intimitet och informalitet och därför också detta element av *dismeasure*. Att det kan fungera som en kompass för att hitta och skapa de utrymmen för informalitet och intimitet, som ett artisterskap frodas av. Den möjlighet jag ser i njutning, är i dess karaktär att få artisten att vilja fortsätta med eller upprepa en aktion eller ett görande. Genom det kan alltså ett långsamt utövande av ett konstnärskap och Gielen's 'slowability' försvaras. Vad jag menar är inte att denna 'slowability' alltid är njutningsfull, ibland är den ett smärtsamt trevande framåt. Men jag ser att njutning kan vara något som ibland dyker upp, och får en att upprätthålla ett långsamt görande eller igen dyka ner i det. Genom njutning, och genom att följa vart den tar mig, kanske det också skapar just de informella situationer där processen eller konstverket diskuteras och dissekteras över en middag, där en halvtimme av repetitionen går åt att dansa med varandra och fråga hur alla har det, och att detta skapar ett utrymme för ett kollektivt skapande av konst.

Vad jag också ser är att denna infiltration av marknadens logik in i hemmets domän och det kollektiva inte bara handlar om yttre strukturer som gör dessa utrymmen mer kalkylerande. Jag ser också att det här lever i mig, i min kropp. Att jag ibland i mig har, lever och lär genom ett kalkylerande och investerande. Och att njutning kanske kan vara ett sätt att skapa utrymme för mig, i mig, att vara kaotisk, långsamt framåtgående och icke sammanhängande. Att bjuda in andra sätt att mäta på än jag är van vid. Och för att vara tydlig, ibland är denna kalkylation och kontroll någonting som möjliggör njutning, någonting som skapar plats för kaos och lek. Men ibland är det just detta som gör mig platt och orörlig.

Jag har under de fem senaste åren mest rört mig i hemmets domän och i det kollektiva/kollegiala utrymmet, även om kontaktytor till marknadsutrymmet och det civila rummet också funnits där. Men nu ska jag ut och själv försöka upprätthålla dessa fyra biotopers balans, och då undrar jag om njutning kan hjälpa mig att stå ut med den turbulens det kommer att innebära. Njutning kan fungera som en kompass, som ett arbetssätt, och som ett sätt för att empatiskt möta andra människor i det här. Det kan fungera som en faktor som kan skydda och låta mig ibland vara i hemmets domän och det kollektiva utrymmet och i deras plats för lek och utforskning.

5.4. I CONTRADICTIONMYSELF: Njutningens möjliga skuggsidor och där jag stöter på problem med njutning

Hittills har jag skrivit om njutning som en möjlighet till att skapa ett utrymme för lek, som en möjlighet till expansion, som en motkraft till värdering och kalkylering samt som en kreativ kraft som gör det möjligt att skapa konst och finnas i ett utrymme där jag är påtittad. Men jag vill också se på vad njutningens skugga är. Om jag skapar konst utifrån ett njutande, intuitivt och med mina upplevelser som en språngbräda till ett kreativt skapande, hur kan jag då skapa konst som är tillgänglig och relevant för andra? Det som kommer med att arbeta utifrån njutning är också en svårighet att kunna verbalisera och förklara sitt görande, och detta kan eventuellt göra det mindre tillgängligt för någon annan. Och ena sidan möjliggör njutning för mig just nu ett skapande, en kreativitet och en rörelse någonstans. Och andra sidan kanske njutning som utgångsläge har sina begränsningar, i att den får mig att göra vissa val men utesluter andra val som kanske skulle kunna vara lika relevanta om än inte njutningsfulla.

I det första kapitlet nämner jag en turbulent njutning, njutning som inte känns njutningsfullt, som innebär en konflikt eller som Freud beskriver det neurotic unfelt pleasure. Det öppnar upp till en njutning som inte endast är god utan även hänsynslös i sin uthållighet och i sitt driv att få mig att upprepa vissa mönster och aktiviteter, även om denna njutning också orsakar en konflikt och ett lidande. Därför uppstår en fråga, och en skepsis, kring hur det här förhåller sig till min förhoppning om njutning som en motståndskraft och möjlig emancipation.

Det finns också en risk av att njutning blir ytterligare ett krav. Att hela tiden arbeta med och i njutning kan vara obarmhärtigt i sin förväntan. Som jag beskriver i kapitlet om njutningens bromsar och gasar, så är njutningen alltid bunden till en kontext och det är inte alltid möjligt att njuta i alla kontexter. Vad jag menar med att njutning kan vara

obarmhärtig i sin förväntan, är att ett arbete och sensivering i njutning också gör en sensitiv till alla de stunder jag inte njuter. Ibland kan en inbjudan till en njutningslek i dessa stunder göra det lättare att finnas, och öppna upp för saker som annars inte vore möjliga. Men ibland kan dessa stunder bli ännu värre och smärtsammare, i en förhoppning om att det också skall finnas njutning, om denna förhoppning inte kan uppnås.

Njutning är också korrupt i sin karaktär att få mig att vilja fortsätta med, eller repetera en handling och därför negera en annan. Därför ser jag att det också är nödvändigt att ibland syna de val som görs kopplat till njutning. Den är också kapitaliserbar. Därför är en skeptisk hållning till den ibland på sin plats.

Med allt detta sagt, och för att återkoppla till det första kapitlet där jag skriver att njutning aldrig kommer ensam, ser jag alltså att njutning på ett annat sätt inte ska komma ensam. Det är inte ett definitivt svar och lösning i min konstnärliga praktik. Den måste komma med ständig reflektion, och ibland skepticism, kring den egna njutningen. Den måste innefatta andra verktyg som möjliggör kommunikation och verbalisering kring det egna konstnärskapet. Den måste komma med en sensitivitet till när njutning blir ytterligare ett krav och ibland en medvetenhet kring de val och möjliga vägar som utesluts i och med njutningens korrupta karaktär.

6. WHERE THE SENSE-MAKING HAPPEN: AVSLUTNING & DISKUSSION

Jag skall försöka sammanfatta och vidare diskutera de slutsatser jag nått i och med detta arbete, och även öppna upp frågor som dykt upp genom denna process. I början av detta arbete ställde jag mig frågan om vad njutning är och hur njutning fungerar i min konstnärliga praktik. Kan njutning vara en källa för information och kreativitet i en konstnärlig process, hur ser rummet ut som njutningen föds i och vilken roll kan njutning ha i ett konstskapande i växelverkan med det samhälle jag lever i?

Det är svårt att kategorisera olika sätt att njuta på, de överlappar och faller in i varandra, det kan finnas njutning som jag ännu inte är medveten om men också njutning som innebär en konflikt och turbulens i mig och därför utgör en komplexitet. Ibland är njutning enkelriktad i att görandet och njutningen kör samma spår, ett extatiskt görande eller en extatisk kropp kopplad till en extatisk njutning. Men ibland skapar ett extatiskt görande plats för en annan slags njutning, ett lugn och en rofylld njutning. Det uppstår också en fråga i mig om vad olika intensiteter av njutning innebär. Vad får en njutningsupplevelse att kännas mer intensiv än en annan? Vad innebär det att njuta djupt och vad innebär det att njuta ytligt? Handlar det om tidsspännet för njutning, hur mycket annat bakgrundssorl som stängs ute i och med njutandet eller hur starkt och mycket förnimmelser kopplat till njutning känns? Eller handlar det om en kombination av alla dessa förslag? Ibland är njutning kopplat till att den sluter ute andra distraktioner och stimuli, men ibland finns njutning också parallellt med ett hav av andra intryck och tankar. Jag kan se att vissa sätt att njuta på är mera kopplade till förnimmelser och sensationer men att det också finns en njutning som ligger i att uppslukas av en handling, av ett görande, och i det en händelse av att glömma mitt varande och inte vara så sensitiv till olika förnimmelser. Den extatiska njutningen och den rofyllda njutningen är kopplat till förnimmelser. De känns i rysningar, i pirr, i krypningar i huden, i svett, i bubbel, i lugn, i rundhet, i hur luften känns mot min hud. Den destruktiva njutningen och njutningen utan kropp är däremot mera kopplad till ett uppslukande, till att försjunka i och stimuleras av ett görande. I koppling till gas- och bromssystem för njutning kan jag också se att de olika sätten att förnimma njutning på kräver lite olika rum/faktorer för att uppstå och uppehållas. Den extatiska kroppen behöver ett rum som är någotsånär tryggt för att den skall kunna släppa en kontroll, den får föda av andra människor som också är i en extatisk njutning men kan också hindras av det. Den rofyllda njutningen är väldigt sensitiv för krav och förväntningar och därför också sensitiv i ett rum där andra människor ser mig. Njutningen utan kropp kräver en

tillräckligt stimulerande eller indragande uppgift och dör av självmedvetenhet och kanske därför också är sensitiv för andra människor som ser den. Vad den destruktiva njutningen behöver och kvävs av är ännu ett litet frågetecken för mig. Det finns alltså fortfarande utrymme till att vidare försöka förstå och utforska hur dessa olika sätt att njuta på uppstår, vilket rum de kräver och vilka förnimmelser som är kopplat till dem samt vilka andra möjliga sätt det finns att förnimma njutning. Jag undrar också om och om igen varför jag njuter av vissa saker men inte andra, om vissa sätt att njuta på är mer acceptabelt och därför mer inbjudande än andra, och hur jag skall förhålla mig till det här.

En medvetenhet kring bromssystemet och gassystemet kan ge mig en frihet i att inte behöva kunna njuta och kräva det i alla kontexter. Bromssystemet tjänar ibland ett syfte, det gör att jag tar hand om mig själv och min omgivning. En medvetenhet kring vad som hjälper mig njuta och vad som hindrar mig kan göra det möjligt att kommunicera kring det och förhandla i ett kollektivt arbete och i en process. Mitt bromssystem är ömtåligt speciellt i förhållande till värdering och bedömning, både i kontakt med andra människor men också i mig själv. Därför kan jag leka med saker som sätter den här värderingen eller prestationen i gungning. Jag kan också leka med gasar som får mig att uppleva och förnimma och som stöder mig i detta arbete. Detta väcker en fråga eller en önskan om vidare utforskning, i vad dessa saker kan vara i praktiken och hur de fungerar. Vad jag också ser är att jag fortfarande bara skrapar på ytan. Det finns en möjlighet att fortsätta gräva i den molekylära nivån av njutning. Till exempel nämner jag tillit som en faktor som möjliggör njutning. Men tillit är ett stort begrepp, som kan uppkomma på en miljon olika sätt. Så vad är molekylerna för tillit, vad skapar förutsättningar för att tillit skall uppstå och vad är de element som inverkar på tillit. För att ytterligare komplicera det vill jag också ifrågasätta kronologin i hur jag tänker angående att till exempel tillit kan leda till njutning. Jag ser att det också kan fungera åt andra hållet, att en upplevelse av njutning tillsammans med en annan människa kan skapa rum för tillit. Det finns alltså också en fråga vad njutning leder till, inte endast vad som leder till njutning. I exemplet med tillit finns det också utrymme för en cirkelrörelse, att en njutningsupplevelse med en annan människa kan leda till tillit som i sin tur ger föda åt flera njutningsupplevelser.

Jag kan se att njutning kan fungera som informatör i mitt arbete, genom att det öppnar upp till en rad följdfrågor kring de utrymmen där njutning kan uppstå eller inte uppstå. Som jag skriver i njutningens manifest i början så är njutning en "contact maker", en sak som gör att jag kommer i kontakt med någonting. Njutning kan ge mig en kunskap och få mig att ställa frågor kring min kropp, rummet njutningen finns och inte finns i

och de människor som omger den. Med alla saker jag skrivit om i det här arbetet, om förnimmelser av njutning och olika njutningar samt de möjligheter jag ser att njutning kan ha i kontakt med samhället, ser jag att det finns rum för att gå djupare. Det finns ännu fler sätt att njuta på, förnimmelser och göranden att upptäcka, men också en möjlighet att gå ännu djupare och försöka förstå de njutningar som jag redan nu nämnt och hur dessa uppstår. Med de politiska möjligheter som jag ser att njutning kan ha finns det frågor om hur allt detta fungerar i en konstnärlig praktik. Hur fortsätter jag konkretisera de tankar om njutning som dykt upp i mitt konstnärskap? Genom att förkroppsliga andras scendrämmar kan jag bjuda in dem i mig, min kropp, och ge dem en chans att peka på en njutning som jag själv aldrig skulle ha kunnat föreställa mig. På vilka andra sätt kan jag expandera i njutning, och låta andra människor göra det, och finns det en punkt när denna expansion inte längre kan ske? Varför kopplar jag informalitet och intimitet med njutning och hur kan detta fungera i praktiken, vilka metoder kan jag skapa för att fortsätta undersöka det här? Hur kan njutning skydda och låta mig vara i hemmets domän och det kollektiva utrymme och deras plats för lek och utforskning? Vad är njutningens plats och existens i det civila rummet och marknadsutrymme? Jag kan också se att njutning innehar kreativa möjligheter. Njutning möjliggör ett skapande, en kreativitet och en rörelse någonstans. Men och andra sidan kanske njutning som utgångsläge har sina begränsningar i att den får mig att göra vissa val men utesluter andra val som kanske skulle kunna vara lika relevanta om än inte njutningsfulla. Den möjlighet jag ser i njutning är i dess karaktär att få en att vilja fortsätta med och upprepa en aktion eller ett görande, men njutning är också just därför korrupt i att den får en välja en handling och genom det negera en annan. Njutning kan skapa ett utrymme för mig, i mig, att vara kaotisk, långsamt framåtgående och icke sammanhängande men det innebär också en risk i att jag aldrig kommer fram till någonting.

Jag kunde ha och kan gynnas av att ytterligare avgränsa mig i min utforskning. Att välja att ytterligare gå djupare i antingen hur njutning känns, i vad som möjliggör och vad som förhindrar njutning eller vad dess kontaktyta är i samhället jag lever i. Samtidigt vill jag ändå försvara denna spriddhet och bredd som jag visat under mitt arbete, just för att jag ser att njutning bär på alla dessa nivåer och en komplexitet i det. Njutning är någonting som händer och finns i min kropp, men njutningen finns och uppkommer även alltid i kontakt med det rum samt den bredare kontext som kroppen står i. Att arbeta i njutning är alltså ett sätt att komma i kontakt med, ifrågasätta och stå i allt det här: min kropp, rummet som kroppen finns i och det samhälle som omger rummet. Det slår mig att jag hela tiden pratar om att skapa utrymme, för mina upplevelser, för njutning, för lek, för att kunna stå framför en publik. Jag förhandlar och förstorar och

vrider på mitt utrymme i njutning. I mig själv och i kontakt till andra. Och att vi i Nixxxavuori genom hela föreställningen gör just det: förhandlar, föds in i, föds ut ur, skalar av, förstorar, förstör, skakar vårt utrymme, vårt rum. Vi förändrar rummet vi är i, men vi är fortsatt i denna förändring inbundna i samma rum som vi varit i hela tiden.

Källförteckning

- Andrijasevic, Rutvica. 2011. "Geometries of Passion. A Conversation with Rosi Braidotti." *ResearchGate* community, webbplats och sökmotor med forskare inom samtliga discipliner som målgrupp. Hämtad 16.3.2020.
https://www.researchgate.net/publication/42796092_Geometries_of_Passion_A_Conversation_with_Rosi_Braidotti
- Brown, adrienne maree. 2019. *Pleasure Activism: The Politics of feeling Good*. Chico: AK Press
- Carpenter, Deanna & Janssen, Erick & Graham, Cynthia & Vorst, Harrie C.M. & Wicherts, Jelte. 2008. "Women's Scores on the Sexual Inhibition/Sexual Excitation Scales (SIS/SES): Gender Similarities and Differences" *ResearchGate* community, webbplats och sökmotor med forskare inom samtliga discipliner som målgrupp. Hämtad 16.3.2020.
https://www.researchgate.net/publication/5531380_Women%27s_Scores_on_the_Sexual_InhibitionSexual_Excitation_Scales_SISSES_Gender_Similarities_and_Differences
- Gielen, Pascal. 2012. "Artistic Praxis and the Neo-liberalization of the Educational Space" I verket *Teaching Art in the Neoliberal Realm: Realism versus Cynicism*, red. Pascal Gielen & Paul De Bruyne, 15-31. Övers. Leo Reijnen, Jane Bemont. Andra utgåvan 2013. Arts in Society. Amsterdam: Valiz.
- IETM Satellite Meeting. The Value of Culture. Youtube-video, 36:29, från användare kadanja 17.2.2015. Hämtad 19.3.2021.
<https://www.youtube.com/watch?v=ppdO7Bbc9CI>
- Kinsey Institute, Indiana University. 2020. "The Dual Control Model of Sexual Response." *Kinsey Institute* hemsida. Hämtad 16.3.2020.
<https://kinseyinstitute.org/research/dual-control-model.php>
- Lorde, Audre. 1984, 2007. *Sister Outsider: Essays and Speeches by Audre Lorde*. Berkeley: Crossing Press.
- Schuster, Aaron. 2016. *The trouble with pleasure: Deleuze and psychoanalysis*. Series: Short Circuits. Cambridge: The MIT Press.
- Stenberg, Astrid-Ulrika. 2019. "Manövrering i en blick". Kandidatuppsats i teaterkonst, Konstuniversitetet, Helsingfors.
- Zwicky, Arnold M. 2006. "Why are we so illuded?" Pdf från *Stanford University* hemsida. Hämtad 16.3.2020. <https://web.stanford.edu/~zwicky/LSA07illude.abst.pdf>

Appendix

NJUTNINGSLEKplats

Svenska översättningar av engelska texter i uppsatsen

NJUTNINGSlekPLATS

Kroppen säger JA

Kroppen säger NEJ

Kroppen säger JANEJJANEJ

NJUTNINGSLEKplats

DEN FÖRHANDLANDE NJUTNINGSKROPPEN

BRÖSTVÅRTOR

PRAXXIS

JAG MOTSÄGER MIG SJÄLV

Där meningsskapandet sker

Njutningens manifest

Om jag ger mig själv tillåtelse att känna och bosätta mig i njutning kommer jag att
 önska detsamma för dig, för någon annan med

Låta även dig ta ett dopp

I ett njutningsland

Genom njutning kommer jag i kontakt med det erotiska, med det perversa, det stygga
 och det snuskiga, det intima och nyfikna, det märkvärdiga

Jag försvarar ett utrymme för lek och sensualitet, och försöker förstå en värld som inte
 uppmuntrar mig att göra det. Som mäter, kalkylerar, värderar. Kräver prestation, ett
 görande, en rörelse, ett åstadkommande. Ibland, tycker jag också om denna värld, den är
 inte djävulen, men ibland gör den det svårt för mig att leva.

Jag härbärgerar, bebor, denna värld och den är kaotisk och turbulent och grov. Med lek
 och sensualitet och sensitivitet

Försöker jag mjuka upp den, mig själv

I relation till mig själv

Och andra

Genom njutning kommer jag i kontakt med trauma, med gränser, med min kropp
Genom njutning kommer jag i kontakt med
Genom njutning kommer jag i kontakt med
Genom njutning kommer jag i kontakt med
Den är en kontaktskapare
Genom njutning kommer jag i kontakt med sexualitet, med vad det betyder i min kropp,
i andra kroppar
Genom njutning kommer jag i kontakt med att orka kräva saker, att vilja och behöva
och drömma och önska och sukta efter
Men jag vill inte stiga på dina tår, masturbera på dig, jag vill masturbera med dig
Därför kommer jag i kontakt med omsorg
Med att vårda
Mig själv
Andra
Utrymmet
Jag leker med att ta hand om som njutning
Jag kommer också i kontakt med mina njutningar OCH VARFÖR ÄR DE HÄR DE
SAKER SOM JAG NJUTER AV VARFÖR INTE ANDRA SAKER VEM HAR LÄRT
MIG DET HÄR VAD ÄR OKEJ ATT NJUTA I KONTAKT MED VARFÖR INTE
OKEJ
Jag kommer i kontakt med
Vad njuter du av?
Ok kanske jag också kan
E x p a n s i o n
Jag kommer i kontakt med expansion
Jag kommer i kontakt med taktilitet och därför
Kommer jag i kontakt med världen som omger mig
Som omringar min hud, mina trumhinnor, min tunga
Jag kommer i kontakt med smärta, med förlust, med skam
Med projektioner
Med rädsla
Med det förfärliga och evigt hungriga
Jag kommer i kontakt med
Jag kommer i kontakt
Jag kommer i
Jag kommer
JAG KOMMER
Hoppas du kommer med

Den extatiska kroppen
 Tycker om att leva
 Vara levande
 Den andas och svettas och tycker om att
 ha vänner runt den som den kan vara
 utom kontroll och i kontroll med
 Den är sensitiv inför andra som är i
 samma tillstånd, andra kroppar att leka
 med
 Den skriker och gråter och hoppar och
 vill krypa ut ur huden
 Den tycker om att drunkna i sensationer
 och att inte veta vad som är in och vad
 som är ut
 Den tycker om dans och musik
 Den tycker om att överväldigas i rörelse
 Den tycker om att vakna till vackert
 väder morgnar
 Den tycker om att överraska andra och
 sig själv
 Den blir lätt blyg
 Den är en utforskare

Den rofyllda kroppen
 Den tycker om små rörelser och är
 fascinerad av små nästan omärkliga
 händelser i kroppen
 Den är syskon med melankoli
 Och ibland sorg
 Den tycker också om musik
 Den känner rummet och luften omkring
 den
 Den är rund och full av hål
 Den är känslig för påtryckningar och tid

Den är självisk i sitt varande genom att
 den inte kan handskas med andra som
 behöver eller vill ha någonting från den
 Men den älskar verkligen andra
 människor, om de ger plats för dess
 varande
 I dess mest intensiva form kommer den
 in i ett imaginärt utrymme av, i brist på
 bättre ord, heligt vad händer galenskap
 Den älskar fingrar och luft om den
 kommer in i en rörelse

Förstörelsens kropp
 Tycker om att lätta på ett tryck
 Den är väldigt målmedveten
 Och väldigt väldigt fokuserad på det
 den gör
 Den har en uppgift
 Den är flat och pirrande
 Den har en ryggrad
 Den är en arkitekt och formgivare av
 sakerna runt den
 Den frodas i ett görande som kan vara
 lite förbjudet
 Den är snedvriden

En njutning utan kropp
 Den bryr sig inte om att känna
 Eller om njutning
 Den bara är
 Insvept i dess görande
 Och heligt fokus
 Den lever i en tunnel

Som ett återtagande av min njutningskropp, en integritetskapare i kontakt med en blick
Som en kreativ kraft
Njutning som ett sätt att destabilisera, att skapa intimitet
Någonting att sitta i och röra sig med

Om jag går med det som känns i mig